

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 43 - nr.4 - Oktober 2024

't Bieteutje

Kiezen voor natuur

Natuur is de oplossing,
niet het probleem.

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met meer dan 130.000 aangesloten gezinnen en 6.000 vrijwillige medewerkers is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie.

Natuurpunt beheert meer dan 26.000 hectare Vlaamse natuur in 500 verschillende natuurgebieden. De vrijwilligers nemen het initiatief: ze zorgen voor aankoop, beheer en openstelling van natuurgebieden. Daarbij worden ze bijgestaan door professionele ploegen.

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkervorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog. Zij werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit **Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske, De Klap-ekster, in Wortel-Kolonie**. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies ... en iedereen is welkom!

Lid worden? Schrijf 38 euro over op rekening BE17 23000442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'. Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuurblad' en 't Bieteutje'. Je geniet daarnaast van tal van voordelen. Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje' nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Natuurpunt Markvallei is een echte **vrijwilligersorganisatie**. Van onze meer dan 1200 leden zijn er 250 op één of andere wijze actief. Het zijn ook de leden-vrijwilligers die inhoud geven aan onze werking. Zij werken daarvoor samen in werkgroepen zoals: de gidsenwerkgroep, de werkgroep voor het beheer van onze natuurgebieden, voor studie, voor de financiën van de afdeling, het beheer van De Klap-ekster of onze fotowerkgroep. Maandelijks komen vertegenwoordigers van de vrijwilligers bij elkaar om de belangrijkste afdelingszaken met elkaar te bespreken. Wil je zelf ook een handje helpen? Dat kan door te helpen in onze natuurgebieden, in het bezoekerscentrum, via studie- of gidsenwerking of op allerlei andere manieren. Kijk op onze website voor meer info.

Contactgegevens:

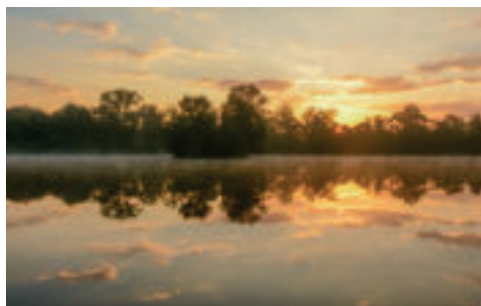
BC Vallei van het Merkske - De Klap-ekster
Kolonie 41, 2323 Wortel
info@natuurpuntmarkvallei.be
03 383 02 08
www.natuurpuntmarkvallei.be

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 29302120 7588 met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen. Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar!
Projecten: Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Inhoud

- **Voorwoord**
- **Kort Nieuws**
- **Harous Passage in Wortel**
- **Natuurmijmering**
- **Verkiezingen 2024**
- **Natuurgidsen in opleiding: een getuigenis**
- **Cultuurcafé De Klapekster**
- **Gespot**
- **Reuzenbalsemien in de kijker**
- **Foto-verslag**
- **activiteitenkalender**

Op de cover:

Prachtige natuur in Wortel-Kolonie (foto: Wim Verschraegen)

Beste vrienden van Natuurpunt Markvallei,

Beste vrienden van Natuurpunt Markvallei,

Deze keer wil ik met de deur in huis vallen met zeer goed natuur-nieuws. In primeur kan ik jullie vertellen dat onze natuurgebieden recent met 19,5 ha zijn vergroot. In de Aschputten hebben we 2,5 ha kunnen aankopen en in de Rooy maar liefst 17ha. Dit is waar we het voor doen: kwetsbare natuur beschermen en versterken!!! Momenteel is gericht aankopen hiervoor één van de beste middelen. En ja, we ontvangen hiervoor subsidies. Maar die dekken niet het volledige bedrag. Daarom ben ik ook zo dankbaar voor de drie Expeditie teams die dit jaar het mooie bedrag van 10000 Euro bijeen hebben gebracht. Dikke merci!!!

Maar, laat ons niet op onze lauweren rusten... er komen lokale verkiezingen aan en hopelijk gaat een volgend bestuur aandacht hebben voor natuur en milieu in onze nabije omgeving. Om jullie een houvast te bieden wie van de partijen die opkomen in jou gemeente of stad een "hart voor natuur" heeft, hebben we een vragenlijst verstuurd naar alle partijen die opkomen in Hoogstraten, Rijkevorsel en Baarle-Hertog. De antwoorden kan je in deze Bieteut nalezen. Oordeel zelf, onze vereniging heeft geen politieke voorkeur, en ga vooral je stem uitbrengen!

Verder in deze Bieteut vinden jullie ook een geweldig winterprogramma dat terecht de titel "Cultuurcafé Klapekster" kreeg. Een aanbod om "U" tegen te zeggen!

Daarnaast heeft de werkgroep Landschappelijk Erfgoed ook niet stil gezeten. De digitale erfgoedwandeling in De Rooy/Smisbergen is plechtig geopend. Willen jullie de wandeling zelf ook meemaken? Scan dan de QR code en de stem van Evelien gidst jullie door het gebied om al die erfgoedweetjes te beleven. Veel plezier!

Tot slot toch nog even aandacht voor de "noeste werkers" van de maandag- en zeisploeg die de laatste weken geploeterd hebben om onze graslanden te maaien en het hooi af te voeren. Het was een huza-renstukje in deze extreme omstandigheden met hoge waterstanden, wat we natuurlijk geweldig vinden.

Tot in de natuur.

Bart Royens - Voorzitter

Digitale erfgoedwandeling smaakt naar meer

We hebben zopas (8 september) de officiële inhuldiging van onze digitale erfgoedwandeling in de natuurgebieden Den Rooy en Smisselbergen achter de rug. We deden dat in stijl. De leden van de werkgroep “landschappelijk erfgoed” en enkele leden van de harde supporterskern staken zich in kostuums uit die tijd en zorgden voor een geheel aangepast welkom voor de deelnemers.

Met deze digitale erfgoedwandeling laat de werkgroep zien op welke manier zij het erfgoed in onze natuurgebieden (en daarbuiten) wil ontsluiten. Want dat is uiteindelijk ook de bedoeling van de werkgroep. Erfgoed en geschiedenis zichtbaar maken, zonder het landschap en de natuur te verstoren.

De werkgroep heeft dus als missie om de rijke geschiedenis van onze natuurgebieden toegankelijk te maken voor iedereen. We laten enkele leden van de werkgroep aan het woord. Jelle Willebrords: “Bezoekers zijn zich vaak niet bewust van de diepgewortelde historie die verscholen ligt in deze landschappen. Natuur en erfgoed zijn nauw met elkaar verbonden, en dit willen we laten zien.”

Het vinden van een manier om erfgoedelementen te ontsluiten zonder het natuurlijke karakter te verstoren, was

een uitdaging. Erik Vervoort benadrukt: “We willen geen overvloed aan borden plaatsen die de ervaring verstoren. Er staan immers al genoeg borden in onze natuurgebieden.” De oplossing werd gevonden in de vorm van een digitale wandeling.

“We maken gebruik van izi.travel, een gebruiksvriendelijke app,” vertelt Mijke Aarnoudse. “Na installatie op je smartphone wijst de app je de weg. Bij erfgoedlocaties toont de app automatisch tekst en afbeeldingen. Bovendien heeft Evelien Brosens de teksten ingesproken, zodat je niet constant op je scherm hoeft te kijken.”

De erfgoedwandeling begint op de parkeerplaats van natuurgebied Den Rooy. Daar staat een bord met een QR-code die je direct naar de digitale wandeling leidt. De route richt zich vooral op de tijd waarin de families Voortman en Jacquemyns een belangrijke rol speelden in Meerle en Heerle. Dit jaar is het precies 150 jaar geleden dat Edouard Jacquemyns overleed.

Vergeet niet vooraf de izi.travel app op je smartphone te installeren. Kom en beleef een boeiende combinatie van natuur en geschiedenis op deze bijzondere erfgoedwandeling!

En zoals je in de titel al kon lezen: het smaakt naar Meer. De werkgroep “landschappelijk erfgoed” is ondertussen al bezig met een volgende digitale erfgoedwandeling. En die situeert zich in ... Meer. De focus ligt hier op ons natuurgebied “De Aschputten” en het Oude Meerselsepad. Vertrekend vanuit de watermolen van Meersel-Dreef wandelen we langs de Mark de geschiedenis in. De drie gezusters, de legende van de klokken, dwaallichtjes, vloeiweiden, de rechte trekking van de Mark, Mexico... om nu al nieuwsgierig te worden natuurlijk. En nadien komt er nog meer.

Maar om dat te weten te komen, sluit je best aan bij onze werkgroep. We kunnen nog wel enkele enthousiastelingen gebruiken. Info: drej.oomen@gmail.com

Ontdek de natuur in de Markvallei

Big Jump 2024 zonder jump

De Big Jump in De Mark was dit jaar zonder een “jump” in het water. Door de hevige regenval van de laatste dagen was de waterkwaliteit zo slecht dat een sprong niet verantwoord was voor de gezondheid. De maximale kritische waarde werd volgens de labo-uitslag ruim zesmaal overschreden!

Dit onderstreept nogmaals de noodzaak om acties voor schoon water als Big Jump te blijven voeren, zo merkten de voorzitters van de verenigingen Markdal en Markvallei in hun toespraken op. Zij wezen daarbij op de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn voor schoon water. Uiterlijk in 2027 zou het water in onze rivieren en kanalen een goed leefklimaat moeten bieden aan dieren en planten.

De tijd tikt door, gaan we dit halen? Zowel de schep van Hoogstraten Arnold Wittenberg als de bestuurder van het Waterschap Brabantse Delta Karin van den Berg beloofden in hun toespraken zich daarvoor in te zetten. In plaats van de “jump” na de toespraken maakten de aanwezigen een dansje op de brug over de Mark op de inmiddels populaire melodie van Snollebolleke “Links Rechts”. Afsluitend van deze Big Jump zonder Jump werd er nog wat nagepraat met een drankje aan de oever van De Mark.

Organisatoren van de Big Jump waren onze Nederlandse partners van de vereniging “Markdal duurzaam en vitaal”. Ze hadden een mooie locatie uitgezocht aan de Mark bij De Klokkenberg in Breda. Vanuit Hoogstraten waren 20 enthousiaste leden van Markvallei per fiets naar De Klokkenberg gereden.

Maandag 1 juli werd in het bezoekerscentrum van de Vallei van het Merkske een overeenkomst getekend voor herstel van natuur en waterkwaliteit in twee beekdalen: De Vallei van het Merkske en het dal van de Strijbeekse beek, twee waterlopen die de grens volgen van Nederland en Vlaanderen.

Grensontkennende overeenkomst getekend in bezoekerscentrum

De gedeputeerden van de provincies Antwerpen, Noord-Brabant alsmede bestuurders van Staatsbosbeheer, Agentschap voor Natuur en Bos en Waterschap Brabantse Delta waren daarvoor samengekomen in ons bezoekerscentrum.

Na jaren van overleg is de intentie van deze overeenkomst om een concreet actieplan uit te werken voor de komende jaren. Daarbij wordt een **grensontkennende aanpak** voorgestaan waarbij doelen voor **natuurontwikkeling en waterbeheer** aan de Nederlandse en Vlaamse zijde in samenhang worden opgesteld.

De overeenkomst is gesloten tussen de Nederlandse en Vlaamse overheden en overheidsinstanties. Maar ook andere terreinbeheerders zoals Natuurpunt zullen betrokken worden bij de voorbereiding van de plannen als deze in een concretere fase komen.

Chrypto Chris

Chris De Roover, vrijwilliger van regio Mechels Rivierengebied maakt in zijn vrije tijd graag puzzels. De puzzels die hij voor hun ledentijdschrift gemaakt heeft, wil hij graag delen met andere afdelingen, iets waarin wij natuurlijk wel geïnteresseerd zijn.

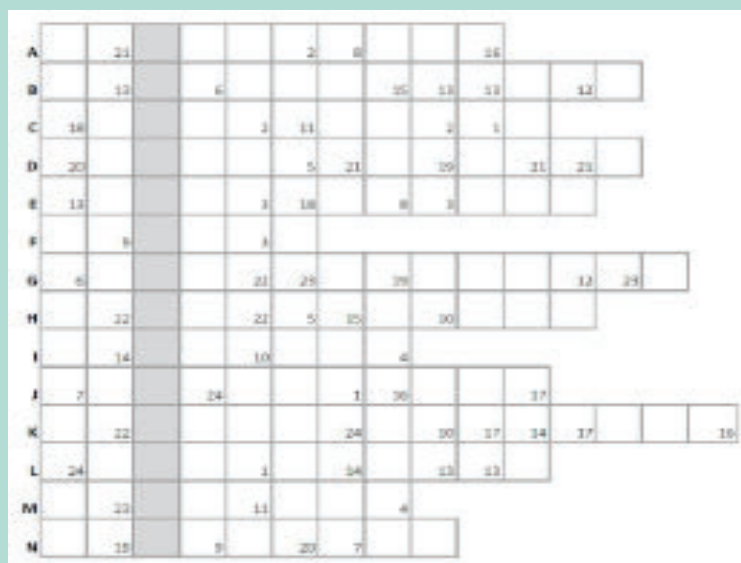
Hieronder vinden jullie zijn nieuwste opgave. Als je de cryptische omschrijvingen gevonden hebt, dan vind je met de eerste letters een natuurelement.

Als je hulp nodig hebt, kan je op pag. 33 onderaan alvast enkele hulpletters vinden die je vakjes met de cijfers kan plaatszetten.

De volledige oplossing staat op pag. 35, maar niet te snel gaan kijken... Veel succes!

Nog meer speelplezier? www.cryptochris.be

- A. Ik mepte in het donker maar had toch twee ...
- B. snelle big
- C. ecologische uitvaart
- D. strandbeeld
- E. plannen van slangen
- F. de arbeid van Maja
- G. vogelrimpels
- H. zonder panorama
- I. kataardig
- J. zeer krachtige rugwind
- K. korte, koude rilling in het hoenderhok
- L. carnivore groente
- M. trekvogel
- N. polariserende paddenstoel

Van cultuur- naar natuurhistorie

Harous passage door Wortel 1890

Tekst: Johan Coertjens

In dit artikel neemt Johan ons mee op een excursie in de kempen in het jaar 1890. Het gaat hier om een vrije vertaling en korte samenvatting van de oorspronkelijke Franse tekst waarin hij beschrijving van hoe de reiziger het dorp Wortel in 1890 aantrof (=cultuurhistorie). Dit als inleiding tot een aan natuur gelinkte artikelenreeks (=natuurhistorie). In het cursief tussen haakjes staan de eigen interpretaties en afdwalingen van Johan. Wat voorafging (delen 1 en 2) :A. Harou bevindt zich in Wortel in de herberg “In den Lindenboom” en vergaapt zich daar aan een rijk gevulde vitrinekast met door Jefoom opgezette vogels en zoogdieren, die, zo vertelde men hem, alle in de streek zouden bemachtigd zijn.

Deel 3 : De vitrinekast

Voor zo ver mij bekend is er geen afbeelding meer bewaard gebleven van de vitrinekast uit de Lindenboom. Om een idee te krijgen van hoe zo een kast er zou kunnen uitgezien hebben vind je hieronder een afbeelding van een wellicht vergelijkbaar meubel.

Deze kast bevindt zich in de Verbeke Foundation in Stekene en is een onderdeel van de grote vogel- en eiercollectie van Ridder George van Havre. Deze verzameling werd door de familie van Havre in 1967 geschonken aan het natuurhistorisch museum van de zoo van Antwerpen. De verzameling bevatte 1178 vogels (378 soorten), 126 nestjongen en 725 eieren. Ook de meubels waarin de verzameling getoond wordt zijn de originele vitrinekasten van van Havre. De collectie bevat uitsluitend vogels die in België werden aangetroffen en vormde o.a. het studiemateriaal voor zijn publicatie uit 1924 “les oiseaux de la faune belge”. Ridder van Havre beschikte in onze regio over een ca. 700 ha. groot jachtdomein op de Overheide in Weelde.

Hiernaast nog een afbeelding van één van de mooie, educatieve kasten uit het natuurpuntmuseum aan de Graatak-

ker in Turnhout. Nog meer mooie vitrinekasten kan je o.a. bewonderen in café Breebos en het Natuurmuseum in Tilburg.

Hieronder geef ik de opsomming van de collectie die Alfred aantrof in de Lindenboom. Aangezien Harou geen wetenschappelijke soortnamen opgeeft is het voor sommige soorten immers moeilijk om de Franstalige taxonomie, zoals die op het einde van de 19de eeuw bestond om te zetten in de huidige Nederlandse naamgeving. Bovendien geeft hij voor sommige dieren enkel een algemene naam zoals : la souris, le rat, le pluvier, le loir, ...

De vogels die hij opnoemt :

La mésange moustache (baardman) – le verdier (groenling) – l’hirondelle de mer noire (zwarte stern) – la grive commune (zanglijster) – le morillon huppé (kuifeend) – le râle (wateraal) – le souchet spatule (sloebend) – le loriot (wielewaal) – le canard pilet (pijlstaart) – la perdrix grise (patrijs) – la sarcelle d’été et celle d’hiver (zomer- en wintertaling) – le hibou (vermoedelijk ransuil) – le grêbe oreillard (geoorde fuut) – la tourterelle (zomertortel) – le castagneux (dodaars) – le ramier (houtduif) – le vanneau huppé (kievit) – le pic vert (groene specht) – le foulque (meerkoet) – le pinson (vink) – la bécassine gallinule (watersnip) – la bergeronnette (witte of gele kwikstaart) – la bécassine ordinaire (waarschijnlijk houtsnip) – le héron (blauwe reiger) – la double bécassine (poelsnip) – le geai (gaai) – la pie (ekster) – la corneille (kraai) – le merle (merel) – le gros bec

(appelvink) – la barge égochéphale (grutto) – l'alouette huppée (kuifleeuwerik) – le blongios (roerdomp) – le pluvier (vermoedelijk goud- zilver of kleine plevier) – la mouette (meeuw, meest waarschijnlijk kok- storm- of zilvermeeuw) – le rouge gorge (roodborst) – le courlis (wulp) – l'étourneau (spreeuw) – le bouvreuil (goudvink) – la caille (kwartel) en nog lang niet alle vogels zijn vernoemd, want er volgt nog etc, etc.....

De zoogdieren die hij opnoemt :

le mulot (veldmuis) – la taupe (mol) – le lièvre (haas) – le lapin (konijn) – la loutre (otter) – le putois (bunzing) – le renard (vos) – l'écureuil (rode eekhoorn) – le rat (bruine of zwarte rat) – la souris (een ware muis : wellicht bos- huis- of dwergmuis) – le loir (slaapmuis) – le blaireau (das).

Dit moet waarlijk een prachtige collectie geweest zijn. Sommige exemplaren hebben nog wel een tijdje het interieur van de latere familieleden gesierd. Bij het overlopen van deze lijst, waarbij zelfs niet alle soorten werden vernoemd, stelde ik mij toch de vraag of deze hier destijds ook daadwerkelijk voor kwamen. Het was volop coronatijd (2020-2021) en daarom besloot ik om me in mijn kot terug te trekken en er een studie aan te wijden. En cours de route vertelde Jef Leestmans me dat hij zinnens was om een historisch overzicht van de vogels van de streek te maken. Daarom besloot ik om mijn studie enkel op de zoogdieren te richten.

Vragen die ik me initieel stelde : kwam hier ooit wel een slaapmuis (le loir) voor? Wat is er bekend van het historisch voorkomen van o.a. otter, das, wolf,... in onze streken. Om historische gegevens over zoogdieren te verzamelen val je al snel terug op enkele Nederlandse of Vlaamse zoogdieratlassen, (straffe) verhalen van jagers of oudere natuurliefhebbers (dat waren dan meestal ook vooral vogelkenners) en publicaties van zoogdierenwerkgroepen in Noord-Brabant en Vlaanderen. Tegenwoordig bieden de digitale waarnemingsplatformen waardevolle informatie over de laatste 15 à 20 jaar. Het zou mooi zijn indien meer gegevens uit oude dagboeken ingegeven werden. Op het einde van deze artikelenreeks zal ik wel een opsomming geven van de geraadpleegde werken.

In de volgende delen is het mijn bedoeling om de in de regio voorkomende soorten zoogdieren nader te belichten. Hoe verging, vergaat en kan het verder vergaan met onze zoogdieren. De vrucht van mijn studie zal vooral een anekdotische vertelling worden met links en rechts bijeengesprokkelde gegevens en wetenswaardigheden over de soorten die hier voorkwamen of -komen, aangevuld met eigen ervaringen (vooral met wildcamera en valletjes, braakbalonderzoek, etc....

Wat betreft de **volgorde van de soorten** heb ik me aan de indeling gehouden zoals die is uitgewerkt in “de veldgids Europese zoogdieren “ – uitgeverij KNNV Zeist – 2010 – ISBN 978 90 5011 474 5.

Kenmerken en voorkomen in Europa der soorten vind je met gemak terug in veldgidsen of op het internet. Indien het echter makkelijk verwarbare soorten betreft zal ik toch trachten de verschillen aan te geven. Bv. (“Zag ik daar nu

een steen- of boommarter?” welk onderscheid niet altijd evident is)

Zelf wil ik het **geografische gebied** niet te fel begrenzen. Voor meer voorkomende soorten beperk ik me tot de oostelijke Noorderkempen in Vlaanderen, het zuidelijk deel van de baronie van Breda en het zuidwestelijk gedeelte van Midden-Brabant. Min of meer gaat het dus over het gebied zoals afgebeeld op ingevoegd kaartje. Voor zeldzamere soorten of uit de regio verdwenen soorten ga ik ruimer kijken waar de soort nog wel voor komt, dat kan dus gaan tot het hele grondgebied van België en Nederland. Rukt de soort misschien (terug) op in onze richting? Kan de soort uit de regio verdwijnen?

Wat de **tijdsperiode** betreft gaan we niet terug tot de prehistorische tijden. Uit paleontologisch onderzoek blijkt dat in die lang vervlogen tijden in onze contreien ook rondliepen o.a. mammoet, reuzehert, wisent, wolharige neushoorn,

Toch wil ik jullie, alvorens in volgende delen over te gaan tot meer hedendaagse zoogdieren enkele opmerkelijke vondsten uit de oudheid niet onthouden. M.n. de mammoet van Lier en de potvis van de Leo

De mammoet van Lier werd in 1860 opgegraven tijdens de aanleg van de afleidingsvaart van de Nete en was de eerste bijna complete mammoet die in 1869 werd voorgesteld aan het grote publiek en is nog steeds één van de blikvangers van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen te Brussel. Nauwelijks enkele jaren later (1862) vond men ook te Hoboken, tijdens de bouw van Fort 8 gedeelten van een mammoet. Verder kunnen o.a. als mammoetvindplaatsen nog vermeld worden : Kontich, Hofstade, Duffel en Grobbendonk.

Niet alleen liepen er zoogdieren rond, maar er zwommen o.a. ook dolfinen, zeehonden en walvissen rond in onze prehistorische wateren. Zo staat de buurt van Antwerpen bekend als **het walvissenkerkhof van West-Europa**.

Voor geïnteresseerden : op de sociale netwerksite voor wetenschappers en onderzoekers “ResearchGate” verscheen van de handen van A. Hellemond, J. Herman en M. Bosse-laers in maart 2016 een interessant artikel getiteld “Het Mioceen van Berchem”. Interessant voor onze afdeling omdat ons geacht lid Leo Dufrain hierin vernoemd wordt . Uit dit

Soort in de kijker

10% korting

op alle wandelschoenen van Lowa en Regatta en op de wandelkousen van Bridgedale
op vertoon van uw lidkaart van natuurlpunt.

FRAMANDI

Schoenen - Lederwaren

Vrijheid 71 & 83, Hoogstraten, 03 314 11 84

artikel een citaat : “...Het enige echt belangrijke en unieke stuk werd door Dhr. Leo Dufrain gevonden in de topklaag van wat vermoedelijk het lid van de Zanden van Kiel is. (Bur-

digaliaan, Vroeg-Mioceen). Hij vond er een zeer volledig en goed gemineraliseerd posterieur deel van een schedel van een potvis. Helaas is de schedel in letterlijk duizenden stukjes uiteen gevallen (stukjes van typisch ca. 5 cm), vermoedelijk door inwerking van permafrost tijdens de laatste ijstijd. De schedel werd door de vinder aan het KBIN geschonken en wordt momenteel door Mark Bosselaers weer in elkaar gepuzzeld. De fragmenten die al afgewerkt zijn doen vermoeden dat het om een *Physeterula dubusi* gaat, een middelgrote potvisachtige en een “voorloper” van de huidige potvis. ...”

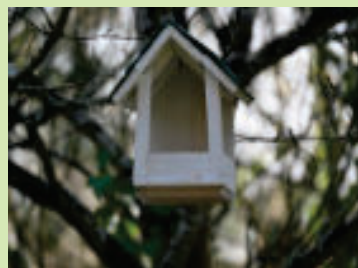
Misschien zou het interessant zijn om over deze prehistorische periode in onze regio eens een op zich staand artikel te wijden.

In het volgende deel (4) beginnen we met ons natuurhistorisch onderzoek naar de zoogdieren van de streek, te beginnen met de families van de egels, de mollen en de spitsmuisen uit de orde der insecteneters.

Wordt gezocht: pittige padpiepers!

Terwijl de natuur zich opmaakt voor haar kleurrijkste seizoenen, rijzen de politieke campagnetinten in ons straatbeeld als paddestoelen uit de grond. Ik krijg bij voorbaat al verkiezingskoorts, want ik ben allergisch aan de Bonte Bekvechter en de Slinkse Kronkelaar, die in het heetst van de strijd al eens wat explicieter voor mijn lens paraderen. Ze veroveren heftig de voeder-taartjes op mijn terras en rammelen de vetbollen tot ver bij de burens. Het lukt me zelden om hen scherp in beeld te krijgen. Meestal maken ze zoveel herrie, dat ik halverwege hun opvoering mijn concentratie verlies en de essentie van wat ze eigenlijk te kwetteren hadden de mist in schiet.

Gelukkig heb ik een vader die de vallei van het Merkske als zijn broekzak kent en mij wegwijs maakt in de ecologie van pittige padpiepers. Die vogelen er ook op los, maar zijn iets toegankelijker voor een amateurfotograaf als ik. Je vindt ze in bosrijke gebieden en het zijn ware ambassadeurs van hun biotoop. Ze beseffen als geen andere vogel, dat hun soort niet kan overleven in een zwak ecosysteem en doen hun uiterste best om hun leefwereld gezond te houden. Het typeert de pittige padpiepers, dat zij dit doen vanuit een actieve luisterhouding. Hun spitse oortjes zijn zeer karakteristiek en fotogeniek. Ze fluiten graag harmonieuze deuntjes en die bereik je enkel als je goed luistert. Pittige padpiepers beperken zich niet tot hun eigen soort. Het zijn bruggenbouwers, padvindes. Ze begrijpen dat ieder levend wezen deel uitmaakt van de samenleving en dat het belangrijk is om, ondanks de onderlinge verschillen, de verbinding met elkaar te blijven opzoeken.

Op de campagneposters voor de gemeenteraadsverkiezingen zie ik bij verschillende politieke partijen bekende gezichten waarvan ik vermoed dat er wel een pittige padpieper in schuilgaat. Het zijn mensen met verschillende politieke overtuigingen, waarvan ik weet dat ze respectvol willen samenwerken aan een betere wereld voor mens, dier én natuur. Mensen die durven opkomen voor wie zwakker is en die zichzelf in vraag durven stellen en bijsturen waar nodig. Chapeau!

Toch ben ik benieuwd om in het volgende Bietutje te lezen in hoeverre zij ook hun stem effectief gebruiken om het pad te vereffenen voor meer biodiversiteit in onze streek. We weten dat de klimaatcrisis de grootste bedreiging vormt voor het menselijk bestaan en dat biodiversiteit hierin de belangrijkste buffer vormt. Ik vraag mij daarom af in welke mate de verschillende politieke partijen werkelijk bereid zijn ons hierin te beschermen! Natuurrampen houden geen rekening met politieke overtuigingen, maar treffen iedereen. We kunnen ze niet voorkomen, we kunnen ons enkel aanpassen en de impact ervan verkleinen door werk te maken van gezonde ecosystemen. Onze voedselzekerheid, waterkwaliteit, economie en algemene gezondheid hangen ervan af! Een gezonde leefomgeving zou toch de ‘bare minimum’ mogen zijn voor elke kiezer, ongeacht de partij waarvoor je stemt?

Voor de komende verkiezingen stel ik mijn lens dus scherp op alle pittige politici die, ongeacht de partij waarvoor zij opkomen, van biodiversiteit een statussymbool voor onze streek willen maken! Of, poëtischer gesproken, met de woorden van mijn vader: “politici die de brug maken naar mekaar en samen de leeuwerik hoog in de lucht zijn lied laten zingen boven zonovergoten velden vol wilde bloemen waar kiekendieven neerstrijken in het koren, herten burlen in het najaar en kleine en grote dieren veilig hun weg vinden langs de groene zones waarmee de boeren hun velden aan elkaar rijgen en waar salamanders en ‘paddekulkes’ vrolijk spelen in de gracht ...”

Bij Houtzagerij Van Erck krijgt de boom een nieuw leven als VLOERPLANK.

massief eiken kwaliteitsvloeren

verschillende breedtes en diktes

plaatsing door vakmensen mogelijk

voor doe-het-zelvers uitgebreide leginstructie

scherpe prijzen

rechtstreeks van zagerij naar particulier.

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

VERZEKERINGEN
KREDIETEN
SPAREN & BELEGGEN
VASTGOED – IMMO POINT VERHOEVEN

INFO@VANBAVELROMMENS.BE
WWW.VANBAVELROMMENS.BE
03 315 72 54
MEERDORP 21 – 2321 MEER

Natuur in het hart

Gemeenteraadsverkiezingen 2024

In het kader van de komende gemeenteraadsverkiezingen stelden we aan alle politieke fracties in Hoogstraten, Rijkervorsel en Baarle-Hertog vijf pertinente vragen. Aan de politieke fracties in Hoogstraten werd ook nog een bijkomende zesde vraag gesteld. De antwoorden hierop vind je verder in deze brieven, maar hier geven we alvast een toelichting op de vragen die we stelden.

1. Is uw fractie bereid om uitsluitend inheems plantgoed te gebruiken voor het inrichten van de openbare ruimte?

Inheemse planten zijn planten die van nature in onze streek voorkomen. Ze zijn zonder hulp van mensen hier terecht gekomen en goed aangepast aan ons klimaat. Ze zijn goed voor de biodiversiteit omdat ze veel verschillende soorten vogels, vlinders en andere wilde dieren aantrekken. Dit komt doordat deze beplanting een grote diversiteit van voedselbronnen levert, denk dan bijvoorbeeld aan bladeren, wortels, noten, vruchten etc. Bovendien zijn deze planten beter beschermd tegen verschillende ziektes/plagen en last but not least hebben ze een fijne samenwerking met de omgeving/bodem (bijvoorbeeld met schimmels).

2. Is de fractie bereid om een jaarlijks budget te voorzien ter ondersteuning voor de aankoop van natuurgebieden of voor de inrichting van natuurverbingsgebieden (bv voor de prijs van een brood per inwoner)?

Voor de kostprijs van één brood per inwoner per jaar kunnen we natuur aankopen en beheren die toegankelijk is voor iedereen. We vragen aan de gemeentes dat zij hun reglement voor de subsidiëring van aankoop van natuurgebieden correct toepassen en een passend jaarlijks budget voorzien.

Niet alleen kunnen natuurverenigingen middelen van Vlaams niveau en van donateurs samenbrengen met de gemeentelijke steun, ze hebben ook heel wat expertise en vrijwilligerskracht in huis om die doelstellingen professioneel en kostenefficiënt te realiseren.

3. Is uw fractie bereid om de nieuwe groennorm in te voeren: de 3-30-300-regel?

De 3-30-300-regel helpt ons om te zien of er genoeg groen en bomen zijn voor een gezonde leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van 3 punten:

- 3-regel: dicht bij elke woning, school of werkplek staan minimaal 3 volwassen bomen.
- 30-regel: elke buurt heeft minstens 30% boomkronen en daardoor schaduw. En dat zorgt voor een koelere buurt.
- 300-regel: vanuit iedere woning, school of werkplek is er binnen 300 meter een parkje waar je kunt verblijven en recreëren.

4. Is uw fractie bereid volgende vuistregel in te schakelen voor de noodzakelijke ontharding: in ruil voor 1 m² verhardten = 2 m² ontharden (elders).

Per dag komt er in Hoogstraten 496 m² verharding bij in zachte bestemmingen. Nergens verdwijnt er meer landbouwgrond onder beton dan in Hoogstraten. Per jaar gaat het over 181.040 m² of 18 ha (of bijna 13 voetbalvelden)! Allemaal gronden die niet gebruikt kunnen worden door onze landbouwers en waar geen hemelwater kan infiltreren naar ons grondwater.

Tegen 2050 moet de verharding met 20% dalen t.o.v. 2015. Die daling is opgenomen in de bouwshift. Om dat doel te halen moet Hoogstraten 293,5 ha ontharden, daarvan is 28 ha prioritair te herbestemmen naar een zachte bestemming de komende legislatuur (zoals slecht gelegen bouwgronden).

Om deze ommekeer in het bodemgebruik te faciliteren, stellen we voor om volgende vuistregel aan te grijpen in het lokale beleid: 1m² verhardten = elders 2m² ontharden.

5. Is uw fractie bereid om het valleigebied van Mark en Merkske te herstellen en te vernatten?

Het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) heeft tot doel om 20.000 ha extra natte natuur tegen 2030 te realiseren o.a. door herstel van wetlands, valleigebieden ... Dit kan door deze gebieden te koppelen aan landschappelijke herstelprojecten (bv. hermeandering van de Mark) alsook het stopzetten van actieve ontwatering in deze valleigebieden als belangrijke stap om deze waterrijke gebieden maatschappelijk te valoriseren.

Het Vlaamse landschap wordt gekenmerkt door een achterhaald waterbeleid: waterlopen indijken, natte gronden draineren en water zo snel mogelijk afvoeren naar zee. 75% van onze wetlands zijn verdwenen sinds 1950. Tegelijkertijd is de verhardingsgraad met 16% van de oppervlakte in Vlaanderen enorm. Daarmee hangen we ook op dit vlak in de staart van het Europees peloton.

Doortastende maatregelen voor de overstromings- en droogteproblematiek en bevordering van waterbuffering en -infiltratie zijn noodzakelijk. Ontharden, hergebruik en vertraagde afvoer van hemelwater zijn hierbij cruciaal.

6. Is uw fractie bereid om de nodige ondersteuning te geven aan Natuurpunt Markvallei met het oog op het realiseren van onze onthaalfunctie in Wortel-Kolonie en de Vallei van het Merkske en om ons de kans te geven onze activiteiten blijvend te ontplooiën op de site van de landlopersboerderij?

Het bezoekerscentrum Vallei van het Merkske, in de volksmond beter bekend als "De Klapekster", is al sinds 2007 het uithangbord en de stuwende motor van de openstelling van Wortel-Kolonie. Meer dan 50.000 bezoekers komen hier jaarlijks over de vloer om informatie te krijgen, even te pauzeren of na te genieten, een sanitaire stop in te laten of dingen bij te leren. Om aan de noden van de stad Hoogstraten, in het bijzonder op het vlak van recreatie en natuur, tegemoet te kunnen komen vragen we een zeker wederzijds engagement om mekaar op de hoogte te houden van lopende of komende initiatieven en verwacht Natuurpunt Markvallei van de stad ondersteuning met het oog op het realiseren van onze onthaalfunctie in Wortel-Kolonie en de Vallei van het Merkske.

Leys IJzerwerken is uw partner voor kwalitatieve metaalbewerking: deuren, ramen, orangeriën, trappen, poorten, hekwerken, kleinschalige constructie-elementen en allerhande exclusief maatwerk in staal en andere metalen zoals RVS, aluminium, cortenstaal.

We staan garant voor een planmatige werkvoorbereiding, service van de bovenste plank en werken uitsluitend met degelijke materialen om een correct geassembleerd eindproduct te leveren.

We schakelen graag onze expertise in om u advies te verlenen bij de ontwikkeling van uw project.

Leys IJzerwerken staat voor: vakmanschap, meer dan 20 jaar ervaring en betrouwbaarheid.

Veilingstraat 25 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 | GSM ED +32 497 68 09 74

www.leysijzerwerken.be | info@leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

**GEBROEDERS
GEENS**

POWERFULL INNOVATIONS

ROLLMOPS & KNIKMOPS

*Compacte, multifunctionele transport-
machines en knikladers volledig gemaakt
in Hoogstraten.*

Gebroeders Geens nv
Hinnenboomstraat 5
2320 Hoogstraten

www.knikmops.be

Natuurgidsen in opleiding

Koen getuigt

Koen Vannuffelen uit Merksplas volgt de cursus natuurgidsen en deelt graag zijn ervaring met onze leden. Misschien is het een uitnodiging om volgende keer toch ook mee te doen?

“Na een eerste halfjaar opleiding en de zomervakantie, vond ik de tijd om een artikel te schrijven over deze cursus die wordt georganiseerd door Natuurpunt Markvallei.

Om de zoveel jaren (ik dacht 5) kan de afdeling met ondersteuning van Natuurpunt nationaal een cursus natuurgidsen organiseren. Toevallig kwam ik deze opleiding tegen tijdens een zoektocht op het internet. Ik zocht een of andere opleiding om mijn ‘oude liefde’, de natuur, weer wat op te zoeken. Niet dat ik zoveel tijd en ruimte heb in mijn agenda en niet meer weet wat doen, maar net om terug wat meer balans te vinden. Daarnaast kan ik het op wandelingen niet laten alles wat ik zie te bekijken en te benoemen. (Misschien tot ergernis van diegene die meewandelt? Of misschien net niet? Die beoordeling laat ik aan hen over.)

Aangezien ik zelf van Merksplas ben en er blijkbaar een natuurgids cursus vlakbij doorgaat (ook wel de plaats waar mijn vader zijn oorsprong heeft, namelijk Wortel Kolonie) is de keuze snel gemaakt. Ik schreef me in. Laten we zeggen: “Ik geef mezelf een nieuwjaarscadeautje.”

Op een donkere donderdagavond in januari trok ik dan richting Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske (De Klapenster) voor de eerste lesavond. Bij mezelf dacht ik nog: “Koen, waar begin je aan? Een jaar lang elke donderdagavond cursus gaan volgen, en dan nog eens 12 dagexcursies? Als een onwennige kerel deed ik de deur van de Klapenster open met de mindset: Ik zie wel wat er op me afkomt.

De keet zat eigenlijk goed vol. Redelijk overweldigend vond ik het. Al die mensen met het idee om de cursus natuurgids

te volgen. Uiteindelijk startten we met een 25 tal cursisten.

De eerste les is zoals bij vele opleidingen: kennismaking, voorstellingen, toelichtingen, wat gaan we doen, wanneer wordt je waar verwacht, projecten, opdrachten. Laten we zeggen een avond vol

informatie waar je hoofd wat van gaat duizelen, waar onzekerheid de kop opsteekt en je beseft dat dit wel eens pittig kan worden, maar waar de honger naar informatie toch de bovenhand neemt. Kortom gezonde spanning, stress en verwachtingen.

Na mijn agenda aangevuld te hebben met data van de opleiding en uitstappen was de eerste lesavond er meteen eentje die ik met een stiekeme glimlach heb verlaten. We gaan er voor.

Elke donderdagavond, m.u.v. de vakantieperiodes, stond er een lesgever op het podium die ons gedurende 3,5 h meenam in zijn/haar expertise over het onderwerp. En jawel de Klapenster is het ideale podium om te leren van de specialisten die Natuurpunt Markvallei in haar rangen heeft. Over erfgoed, vogels, planten determinatie, geologie, het dierenrijk, biotopen. We werden bestookt met informatie over al deze items. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik toch meermaals heb moeten slikken (en me verslikte) door het tempo waarmee de lesgevers hun kennis deelden. Ze hebben de onmogelijke taak alles van elk van deze thema's op één lesavond te behandelen. Gelukkig zijn wij cursisten allemaal aan deze cursus begonnen om te leren over de natuur. Dus de motivatie is enorm hoog. Maar omdat er een verscheidenheid aan deelnemers is, elk met hun eigen verwachtingen en achtergrond, is het niet evident voor de lesgevers om iedereen op hetzelfde ritme en tempo mee te krijgen en toch de verplichtte theorie verstaanbaar uit te leggen. Maar tot hier toe is elke lesgever er wonderwel in geslaagd om dit voor elkaar te krijgen. Dit toont voor mij aan hoeveel kennis en begeesting er is bij deze lesgevers.

Maar niet alleen theoretische kennis staat op het programma. Theorie heb je nodig als gids om te weten waar je antwoorden kan vinden op je eigen vragen en op vragen die je mogelijk in de toekomst krijgt tijdens gidsbeurten. Dus kregen we gouden handvaten om op te leunen en bergen aan informatie om in onze rugzak te steken.

En verschillende zaterdagen gingen we al op uitstap, lees excursie. Theorie omzetten in praktijk, noemen ze dat. Maar we leerden vooral zelf ontdekken wat er buiten allemaal te zien, te horen, te voelen, te beleven is. Onwaarschijnlijk vast te stellen dat er eigenlijk zoveel plaatsen zijn vlakbij huis waar je op ontdekkingstocht kan gaan naar de natuur. Elke excursie was gelinkt aan een theorieles. En ondertussen leer je niet alleen de omgeving van Wortel Kolonie, Meer, Meerle, Minderhout, Hoogstraten, Merksplas, Meersel-Dreef, Castellé,.... kennen, maar ook de andere cursisten, de lesgevers en begeleiders. In wat een zalige, toffe groep mensen ben ik terechtgekomen. Wat een leergierige groep mensen die elk vanuit hun eigen idee deze cursus zijn komen volgen. Gaande van ik ken al wel wat van vogels maar ik wil er meer over weten tot ik wil jongeren en volwassenen begeistere om meer de natuur in te trekken. Anderen vinden hun motivatie niet in het gidsen van wandelingen. Zo zijn er die willen leren

foto : Koen Vannuffelen

over eigenschappen van planten om deze dan te gebruiken in het dagelijks leven. Of deze: ik ken niks van de natuur, ik wil informatie krijgen. En: ik wil mijn kennis delen met anderen, hoe moet ik dit doen,...? Echt, ik sta nog elke keer versteld van mijn medecursisten.

Ondertussen hebben we menig natuurgebied mogen ontdekken: de Smisselbergen, Den Rooy, Wortel Kolonie, Zwart Goor, de Halsche Beemden, de Aschputten,....

foto : Koen Vannuffelen

vingsactiviteit,

Ieder is vrij om iets te doen, individueel of in groepjes van maximaal drie personen. De lesgevers en/of begeleiders en mentoren helpen daarbij. Bij het moment dat ik dit schrijf zijn er al enkele natuurgidsen in opleiding die hun project hebben voorgesteld, of die in de afwerkingsfase van hun project zitten en dus hun project in de loop van komende weken gaan uittesten. Het moet gezegd dat iedereen dit met een gezond stukje stress en spanning beleeft. Want hoe maak je je klaar om voor een groep bekenden en onbekenden te spreken? Je weet niet wie voor je komt te zitten. Wat doe je met vragen waar je geen antwoord op weet of hebt? Hoe ga je om met onverwachte situaties (zoals regen of zon of sneeuw of ondergelopen wandelwegen) Wat moet je doen als je plots een groep van 35 mensen voor je staat of een groep van 3 mensen? De lessen gidsvaardigheden proberen hier antwoorden op te geven, alsook tips en tricks van ervaringen van de huidige gidsen van Natuurpunt Markvallei.

Het projectje dat ik heb uitgewerkt (samen met cursisten Stef en Jurgen) bevindt zich in het natuurgebiedje Zwart Goor in Merksplas. Wij hebben ervoor gekozen een gewone gegidste wandeling te doen in dit domein. Gedurende afgelopen zes maanden zijn we dit gebied beginnen leren kennen, de verscheidenheid aan biotopen, van grasland en begraasers, over heidegebied en erfgoed, de boombewoners, de veranderende planten van voorjaarsbloeiers naar stillets aan de herfsttaferelen,... Misschien komen we elkaar daar wel eens tegen. Misschien is dit tijdens een gegidste wandeling georganiseerd door Natuurpunt Markvallei? En misschien ben ik dan wel de gids van dienst?,... Wie zal het zeggen?

Onze cursus is nog niet ten einde. Er komt nog een najaar aan met theorie en uitstappen. De projecten worden voorgesteld, we krijgen feedback. Daarna begint het volgende luik, mee stage lopen bij de huidige gidsen en zelf beetje bij beetje de stap zetten naar zelfstandig gidsen. Hier krijgen we een jaar de tijd voor. Tijd ook om nog wat theoretisch bij te scholen over een onderwerp waar je zelf over wil bijleren. En dan krijgen we onze gidsbadge en mogen we zelf aan de slag. Ik kijk er al naar uit!

Na een half jaar cursus moet ik zeggen dat ik steeds meer vragen krijg, meer honger naar kennis en informatie. We hebben al bergen aan antwoorden gekregen, maar elk antwoord roept nieuwe vragen op, meer diepgang, Het is het je niet loslatende deel van drang naar kennis. Ik wil meer weten en als het even kan wil ik dit ook delen met anderen.

Ik wil een oprecht dankwoordje uitspreken aan de lesgevers en begeleiders. Zij steken vrijwillig heel veel tijd in ons om ons op weg te helpen om gids te worden in de breedste zin van het woord. Met heel veel geduld moeten ze ons soms aanpakken, maar wij zijn in de wetenschap dat ook deze lesgevers ooit aan deze cursus begonnen zijn,... En zie wat een experten dit zijn geworden. Als we ooit een klein deeltje van hun kunnen hebben, dan is dit voor mij een succes.

Ook dank aan mijn medecursisten, hoewel vele onder ons denken (mezelf inclusief) dat we nog niet sterk genoeg in onze schoenen staan en nog niet genoeg kennis hebben... Ik heb al zoveel geleerd van jullie. Niet alleen over omgaan met de natuur, maar ook over het omgaan met elkaar. Ik ben zo blij, en dit heb ik al eens gedeeld met jullie, dat ik in zo een toffe, leergierige groep ben terechtgekomen met een kritische blik op zowel de opleiding als op ons eigen leertraject. Elk van ons is al een crack en eigenlijk al een gids, maar we zien het zelf nog niet.

Ik kijk uit naar het tweede deel van deze opleiding. En aan de lezers van dit artikel, misschien komen we elkaar wel eens tegen in de Klapekster of op een wandeling of gidsactiviteit. Geef ons de nodige positieve feedback als je een van ons tegenkomt, zodat we de kansen krijgen om ons verder te ontplooiën en te groeien in de toffe wereld van het natuurgids zijn.

En om terug te komen op het begin van deze tekst. Wat ben ik blij dat ik mijn 'oude liefde' terug heb omarmd. Dit gaat zeker niet de laatste opleiding zijn die ik gevolgd heb. Er zijn al plannen om nog verder te leren, te blijven zoeken en vooral hopenlijk te kunnen delen met jullie.

foto : Koen Vannuffelen

1. Is uw fractie bereid om uitsluitend inheems plantgoed te gebruiken voor het inrichten van de openbare ruimte?

Hoogstraten

Anders: anders wil tijdens de volgende legislatuur zorgen voor meer groen in alle dorpen door te ontharden waar mogelijk. Dit groen realiseren we met inheems plantgoed. Door samenaankoop van inheems plantgoed aan te bieden willen we de burger stimuleren mee te ontharden en vergroenen. Inheemse planten zijn ook zeer geschikt voor de aanplantingen van hagen langs de landbouwpercelen en als erfbeplanting.

N-VA+: Ja, voor nieuwe aanplantingen met respect voor de staande, volwassen, gezonde exotische aanplantingen. In overleg met onze groendienst gebruikt de stad niet uitsluitend inheems plantgoed. Primordiaal is divers plantgoed om een zo breed mogelijk aanbod te geven aan insecten, vogels, bijen ... maar ook om ziektes, plagen .. te ontzien.

Hoogstraten LEEFT: Hoogstraten LEEFT wil in de toekomst verder blijven inzetten op het ondersteunen van initiatieven die de leefomgeving van onze inwoners biodiverser en aangenamer maken, bijvoorbeeld tuinstraten, tegelwippen, fauna-akkers. Ook binnen onze eigen groendienst gaan wij uit van inheems plantgoed bij de aanleg van nieuw groen of vervanging van bestaand groen.

Samen!: Ja, maar even belangrijk is rekening te houden met de standplaats en klimatologische omstandigheden. Samen! wil robuust aangepast plantgoed dat de biodiversiteit versterkt. Expertise van natuurlandpunt kan voor samen! zeker inspireren voor toekomstige projecten.

Rijkevorsel

BBB-Rijkevorsel: Ja. Af en toe een mooie exoot is niet verkeerd. Maar in tegenstelling tot onze inheemse planten die aangepast zijn aan ons ecosysteem zullen exoten overwoekend gaan groeien. Onze inheemse planten zullen verdwijnen waardoor onze insecten en ook vogels hun natuurlijk voedsel niet meer vinden.

GemeenteBelangen+: Onze fractie hecht veel waarde aan de biodiversiteit en het behoud van het landschap in Rijkevorsel. We erkennen de voordelen van inheems plantgoed voor het bevorderen van lokale fauna en flora. Daarom staan we positief tegenover het gebruik van inheemse planten in de openbare ruimte, waarbij we ook oog hebben voor de esthetische en functionele eisen van onze gemeente. Het lijkt ons niet meer dan logisch

om onze natuur te herstellen met 'eigen' plantgoed.

Groen Rijkevorsel: Wij zijn voorstander. Het inrichten van de openbare ruimte met streekeigen plantgoed heeft veel voordelen, zowel naar kostprijs (aanschaf en onderhoud), als naar de voordelen voor de natuur, biodiversiteit en ons ecosysteem. Ook wegbermen verdienen hierbij onze aandacht: invasieve exoten die alles overwoekeren pakken we aan.

N-VA: Ja. In Rijkevorsel, waar N-VA deel uitmaakt van het gemeentebestuur, wordt maximaal ingezet op inheems plantgoed. Rijkevorsel werkt volop mee aan de actie "Behaag onze Kempen" van de IOK om inwoners bewust te maken van het belang van inheems plantgoed. Ook werken we samen met "natuurtuinen" en worden bijvoorbeeld zaadmengsels aangekocht bij Cruydt-hoeck en ecoflora.

Samen2310: Onder ons initiatief werden de voorbije jaren al veel aanplantingen met inheems plantgoed gerealiseerd op het openbare domein. Ook in nieuwe bouwvragen wordt het gebruik van inheems plantgoed opgenomen. Uitsluitend inheems plantgoed gebruiken is volgens samen2310 niet altijd praktisch mogelijk.

Baarle-Hertog

Forum+: Dit lijkt ons een heel terechte opmerking, we gaan dit zeker in de toekomst als leidraad gebruiken.

N-VA: Ja, bij het aanplanten van nieuw plantgoed dient de gemeente dit te doen met inheemse soorten. Verder dient de overheid de inwoners te sensibiliseren over het aanplanten van meer en nuttig groen. Inheems gekweekt met veel pesticiden is nog een onderbelicht probleem. Het verhogen van de biodiversiteit in onze leefomgeving is een maatschappelijke opdracht, waarbij de gemeente als facilitator dient op te treden om interne en externe initiatieven operationeel te ondersteunen.

ASB

STUDIEBUREAU BOUWKUNDE

Minderhoutdorp 4 - 2322 Minderhout
03 - 314 41 15
www.tuinmachinesstoffels.be

Uwadviseur voor kredieten
& verzekeringen zowel voor
particulieren als KMO's

bevoegde partner
van
DVV

Van Huffel Verzekerings NV
Vrijheid 74
2320 Hoogsteden
03/314.46.10
vanhuffel@dvv.be
www.van-huffel.be

Do de gratis
check-up
online

FSMA14563 A

Paul van Huffel

Carolinestraat 11
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Email : info@love2heal.be

2. Is de fractie bereid om een jaarlijks budget te voorzien ter ondersteuning voor de aankoop van natuurgebieden of voor de inrichting van natuurverbindingsgebieden (vb de prijs van een brood per inwoner)?

Rijkevorsel

GemeenteBelangen+: Onze fractie is zich bewust van het belang van natuurgebieden en natuurverbindingsgebieden voor het behoud van biodiversiteit en het verbeteren van de leefbaarheid. We zijn bereid om te overwegen om hier een jaarlijks een budget voor in te stellen. Hierbij willen we ook gebruikmaken van bestaande subsidiemogelijkheden, zoals het LEADER-programma, dat financiële steun biedt voor projecten die bijdragen aan een duurzamer landschap. Door samen te werken met lokale landbouwers en initiatieven zoals het herstel van houtkanten en struiken, willen we niet alleen natuurgebieden ondersteunen, maar ook de biodiversiteit in onze gemeente versterken.

Groen Rijkevorsel: Ja, een recente studie van VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) toonde het al aan: elke euro geïnvesteerd in natuur, levert er acht op! Zo'n rendement spreekt voor zich en het getuigt van slim beleid, een langetermijnvisie en aandacht voor zowel de directe als de indirecte voordelen van natuur.

N-VA: Ja. In 2020 hebben we in Rijkevorsel een premie aankoop natuurgebieden door natuurverenigingen ingevoerd. Deze bedraagt 25% van de netto aankoopprijs met een maximum van 1 250 euro per jaar.

Samen2310: In het subsidiereglement ter versterking van de biodiversiteit is er reeds de mogelijkheid opgenomen om natuurverenigingen bij te staan bij de verwerving van gronden. Een jaarlijks budget voorzien lijkt samen2310 niet nodig. Wel kunnen eventuele aankoopprojecten per aanvraag bekeken worden.

BBB-Rijkevorsel: In Rijkevorsel is het onze taak bestaande natuurgebieden te onderhouden. Uitbreiden, veelal ten koste van landbouwgronden, lijkt ons niet opportuun. Wij vinden dat we budgettair andere uitdagingen hebben zoals sociaaleconomische investeringen, mobiliteit en veiligheid.

Baarle-Hertog

N-VA: Operationeel wensen wij dit te ondersteunen. Financieel zijn er andere wegen om dit te bekomen. Als kleine gemeente zijn er weinig financiële middelen en dienen deze gericht ingezet te worden.

Forum+: Per project willen we dit bezien, zoals we ook al eerder met een aankoop van Natuurpunt hebben gedaan.

Hoogstraten

N-VA+: De N-VA fractie heeft in 2016 er sterk op aangedrongen om het nog steeds geldend reglement waarbij 10% van de aankoopprijs van gronden door Natuurverenigingen wordt gesubsidieerd door de stad. Dit bestaande reglement zal N-VA+ in de toekomst zeker ondersteunen.

Hoogstraten LEEFT: Hoogstraten heeft sinds 2003 een "Subsidiereglement voor de aankoop van natuurgebieden door erkende terreinbeherende natuurverenigingen". Afgelopen 20 jaren is hierop verschillende keren beroep gedaan. Ook in de toekomst moet dit mogelijk blijven voor Hoogstraten LEEFT.

De Mark - Wim Verschraegen

Samen!: Vlaamse subsidies bieden structurele ondersteuning. Lokaal is het belangrijk om doelstellingen en mogelijkheden in overleg te kunnen bepalen. Daarom kijkt samen! eerder uit naar een constructieve samenwerking en projectgerichte kansen.

Anders: De natuur die nog overblijft in Hoogstraten verdient de juiste aandacht en bescherming. In géén geval mag er nog meer natuur verdwijnen. Integendeel: we zetten in op een robuuster natuurnetwerk. anders voorziet voldoende budget voor de aankoop van natuurgebieden en cofinanciering (subsidiëring) voor aankopen door natuurverenigingen. Het jaarlijks voorziene bedrag van de begroting zal effectief benut worden. Indien dit niet opgebruikt is in een bepaald jaar, zullen we het bedrag in een Natuurfonds steken voor latere ondersteuning.

CultuurCafé

Natuurpunt Markvallei heet je welkom bij ons Cultuurcafé De Klapenster. Dé plek waar natuur, erfgoed, klimaat, reisverhalen en lokale geschiedenis samenkomen! Laat je inspireren door boeiende lezingen, meeslepende films en uniek theater die de verbinding tussen mens en omgeving centraal stellen.

VR

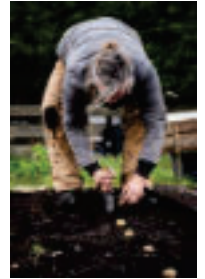
04

okt

FILM: Onder het maaiveld

De film *Onder Het Maaiveld* maakt het ongeziene gezien. Naast de wereld boven de grond bevolkt door planten, insecten en vogels, maar vooral door mensen, bevindt zich een tweede wereld: een ondergrondse gemeenschap van wortels, larven, wormen, schimmels, bacteriën, amoeben en geleedpotigen. De film vertelt het verhaal en de ontwikkeling van een groepje stedelingen die op een klein stukje grond, net buiten de grote stad, aan de slag gaan met het realiseren van een droom en is een eye-opener voor natuurliefhebbers, hobbytuinders en landbouwers.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // €5 leden, €8 niet-leden

VR

18

okt

LEZING: Emoties bij de klimaatopwarming

Klimaatopwarming laat ons niet koud. Van zodra het probleem ter sprake komt, worden we geconfronteerd met tal van emoties. **Jan Mertens** komt er op uitnodiging van Natuurpunt Markvallei op 18 oktober over praten. Jan, zoon van wijlen Staf Mertens, groeide op in Hoogstraten. Hij woont in Leuven, studeerde Germaanse Filologie en werkt als strategisch adviseur bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. Hij is ondertussen bijna veertig jaar actief in de groene beweging. Hij is voorzitter van de denktank Oikos en lid van de redactie van het tijdschrift.

Deuren 19.00u // Start 19.30u // Gratis

VR

08

nov

THEATER: De Kempenkrak met Vitalski en Veston

Natuurpunt Markvallei nodigt, in samenwerking met Avansa Kempen, Vitalski en Veston uit voor hun "Kempenkrak". Wat maakt de Kempen zo speciaal? De Kempen van Gooreind tot Witgoor. Het fascinerende rijk van Essen tot Herselt, van Okselaar tot Balen. Van "El Passo" in Wuustwezel tot Bobbejaanland in Lichtaart, en van de Lilse Bergen tot het Zilvermeer – dat ongelooflijk dynamische, soms wat onderschatte wonderland, wordt door Vitalski en Veston helemaal tot leven gebracht. Kleischier Steven van Gool weet Vitalski's zoektocht naar de ware bronnen van de Kempenaar soms tot kalmte te brengen, met zijn adembenemend virtuoze interpretaties van 's lands allergrootste Kempenbarden.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // €5 leden, €8 niet-leden

VR

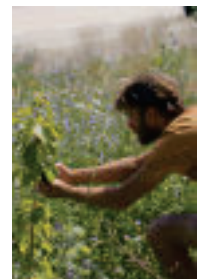
22

nov

FILM: "Groenkijkers" met Joeri Cortens

Natuurpunt Markvallei vertoont op 22 november de film *Groenkijkers* van regisseur Sanne Roovers. De film neemt je mee op de tochten en activiteiten van een aantal Nederlandse natuurbeschermers en zal voor heel veel Natuurpunters heel herkenbaar zijn. Tegelijkertijd biedt de film ook stof tot discussie. En daarom hebben we **Joeri Cortens** uitgenodigd om samen met ons naar deze film te kijken en nadien een korte nabespreking te houden. Joeri is een bekende Natuurpunter. Hij is lesgever van Natuuracademie en wordt regelmatig gevraagd om items uit de natuur toe te lichten op radio en televisie.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // €5 leden, €8 niet-leden

VR

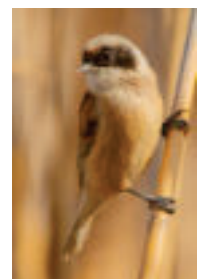
06

dec

LEZING: Op zoek naar Sinterklaas

Erik Vervoort en Nadine Sterkens hebben de goede gewoonte om er op uit te trekken als de gelegenheid zich voordoet. Ze komen bijna jaarlijks met een reisverhaal naar De Klapenster. Die avonden worden druk bijgewoond. Erik en Nadine maken er immers telkens een boeiend kijk- en luisterstuk van. Het is als het ware alsof je op de passagierszetel zit en alles mee kan maken. In het begin van dit jaar brachten Erik en Nadine een bezoek aan Peter Mertens, jeugdvriend en vogelfotograaf in Zuidoost Spanje (Alicante). Hun belevenissen en waarnemingen vullen ze aan met foto's van Peter.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // Gratis

De Klapekster

Ontdek verborgen verhalen, reflecteer op ons klimaat en beleef het rijke erfgoed van onze regio. Kom langs en laat je meevoeren door cultuurbeleving met een Natuurpuntbril!
Inschrijven en reserveren via www.natuurpuntmarkvallei.be

VR
20
dec

LEZING: Plantenpassie met Annelies Jacobs

Ecologe **Annelies Jacobs** werkt op de studiedienst van Natuurpunt. Tijdens de coronaperiode bracht ze op haar wandelingen door de Belgische natuur alle inheemse planten op haar pad in kaart. Ze ontdekte er meer dan 1200! Ze ging op zoek naar de verhalen erachter en heeft de 300 merkwaardigste planten gebundeld in een boek. Bijzonder aan het project is dat de auteur zelfs een aantal planten aantrof waarvan men vermoedde dat ze al lang uitgestorven waren. Dankzij dit boek komen ze weer onder de aandacht en op die manier slaat het boek meteen een brug naar de klimaatproblematiek en natuurbehoud.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // Gratis

VR
17
jan

LEZING: Natuur op doktersvoorschrift

Dr. **Roy Remmen** is geen onbekende in het huis. Hij rondt momenteel de cursus natuurgids af die georganiseerd werd door de Natuurpuntafdeling en schreef mee aan het boek "Natuur op doktersvoorschrift". We houden allemaal van de natuur. Maar natuur is meer dan een decor voor een aangenaam leven. Recent onderzoek laat zien dat het bewust opzoeken van natuurelementen onze gezondheid werkelijk verbetert. Steeds meer dokters gaan natuur daarom voorschrijven aan hun patiënten. Natuurbeleving is een volwaardig onderdeel van de behandeling van diabetes, hartaandoeningen, angsten en depressie.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // €5 leden, €8 niet-leden

VR
31
jan

LEZING: Water en fotografie

Natuurpunt Markvallei organiseert op vrijdag 31 januari een lezing met de Rijksevorselse fotograaf **Wim Geyskens**. Wim is ook actief in de fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei en wil op deze avond een inkijk bieden in zijn werk. Hij verbindt in zijn voordracht water en fotografie. "Beiden spelen een rol in mijn beleving van de natuur. In verschillende onderwerpen en voorbeelden zal ik tonen hoe water een prachtig samenspel kan vormen met fotografie. Dat gaat van prachtige waterlandschappen, de finesse van waterdruppels tot watervogels.... mijn grootste fascinatie."

Deuren 19.30u // Start 20.00u // Gratis

VR
14
feb

THEATER: KIJK! Met Begijn Lebleu

Voor de romantische zielen en vogelaars heeft Natuurpunt Markvallei een leuke verrassing in petto. Niemand minder dan **Begijn Le Bleu** brengt zijn vertelling "Kijk" op het podium van De Klapekster. Hij heeft het over de machtige levenswijze van vogelsoorten zoals de rietzanger, de gierzwaluw en de raaf. Hij neemt je mee in de lucht tijdens de vogeltrek waar een stroom van miljoenen vogels passeert richting het zuiden, om vervolgens terug te landen in eigen land waar blauwe reigers als zen-monniken geduldig wachten om hun slag te slaan. Bezieling en humor met woord en beeld!

Deuren 19.30u // Start 20.00u // €10 leden, €15 niet-leden

VR
28
feb

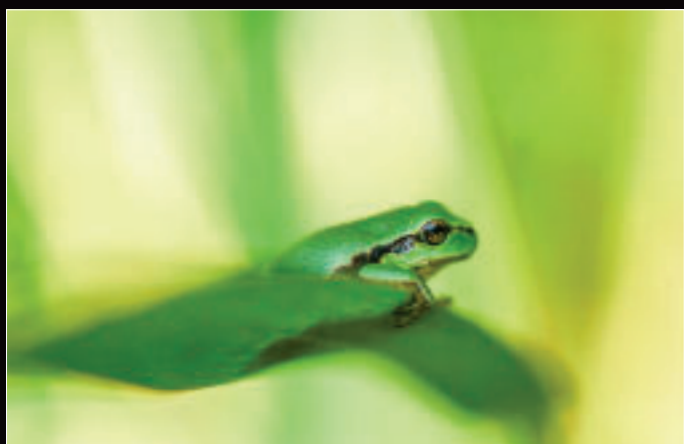
LEZING: Het verhaal van Wortel

De lezing over de geschiedenis van Meerle, op het eind van 2023, werd positief onthaald in De Klapekster. De aanwezigen waren onder de indruk van de geschiedkundige achtergrond en de communicatieve vaardigheden van **Guy Muesen**. Die avond zelf namen mensen van Natuurpunt Markvallei al het initiatief om Guy te engageren voor een lezing over Wortel. Guy Muesen focust opnieuw op verhalen over het echte leven in een klein dorp, waarin mensen zoals jij en ik centraal staan. Het verhaal begint nog voor er sprake was van de stad Hoogstraten.

Deuren 19.30u // Start 20.00u // Gratis

Lepelaar, Merkske - Drej Oomen

Koekoek, Bolkse Beek - Wim Geyskens

Heide, Wortel Kolonie - Senne Verschraegen

Heide, Smisselbergen - Herman Mertens

Grauwe Klauwier, Merkske - Drej Oomen

Boomkikker, Merkske - Wim Verschraegen

Lepelaars, Castelreesche heide- Wim Verschraegen

Ree, Wortel Kolonie - Herman Mertens

Reuzenbalsemien

Worstelen met een invasieve exoot

Foto: Marcel Adriaensen

Zaaien kan de reuzenbalsemien als de besten. Niet voor niets noemen we de reuzenbalsemien ook “springbalsemien”. Die naam dankt *Impatiens glandulifera* aan het feit dat rijpe zaden bij aanraking ver weg “springen”. Op die manier verspreidt de plant zich razendsnel. Bovendien hebben de overstromingen ervoor gezorgd dat de zaden zich over een nog groter gebied hebben kunnen verspreiden. Dat merk je bijvoorbeeld heel goed ter hoogte van de Klinketstraat in Wortel. Daar overwoekert de plant zelfs het fietspad.

Maar de invasieve exoot zaait ook ... verdeeldheid. Imkers zien de ongenode gast als een aantrekkelijke zomerbar voor hun bijen, sommigen vinden de aanblik van de mooie opvallende bloei en sierlijke bladeren een lust voor het oog. Hij wordt daarom door vele mensen niet als hinderlijk beschouwd. Natuurbeheerders zwoegen zich echter te pletter om de plant enigszins terug te dringen. Ook al hebben sommigen ook dat al lang opgegeven.

Je merkt het ook binnen onze Natuarpuntafdeling. In het natuurgebied Den Rooy, langs de Heerlese Loop, kan de maandagploeg de oprukkende plant in toom houden door de plant jaarlijks, voordat hij in het zaad komt te staan, uit te trekken. In de Halsche Beemden is dat, mede door de massale aanwezigheid van bramen, onbegonnen werk geworden. Anderzijds prijkt de heerlijke balsemienthoning ook in het winkeltje van Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske. Het is daar een gegeerd winkelproduct.

Maar voor het natuurbeheer stelt zich wel degelijk een probleem. Reuzenbalsemien is een invasieve exoot die oorspronkelijk uit de Himalaya (India en Tibet) komt. Deze tot 2,5 meter hoge plant met grote roze bloemen werd in 1839 voor het eerst in Europa geïntroduceerd, met Kew Gardens in Londen als introductieplaats. Vanaf 1915 begon de plant te verwilderen en zich te verspreiden, mede omdat mensen haar aantrekkelijk vonden in hun tuinen en imkers de plant gebruikten als voedselbron voor hun honingbijen. In 2017 werd reu-

zenbalsemien door Europa op de lijst van invasieve soorten geplaatst, wat betekent dat de plant in alle Europese lidstaten niet meer geïmporteerd, gekweekt, vervoerd of verkocht mag worden.

Reuzenbalsemien groeit vooral langs water, zoals sloten, greppels en beken, op stikstofrijke en basische bodems. De plant verspreidt zich via zaden die mechanisch worden weggeschoten wanneer de rijpe vrucht wordt aangeraakt. Deze zaden kunnen tot 7 meter ver worden weggekatapulteerd en één plant kan tussen de 2.500 en 4.000 zaden produceren. Hoewel de zaden slechts één winter tot maximaal 18 maanden kunnen overleven, kunnen ze zich via waterstromen over grote afstanden verspreiden.

De plant heeft een sterk regeneratief vermogen; zelfs afgemaaide stengels kunnen opnieuw uitgroeien en bloeien. De kiemkracht van de zaden is hoog, met 80% die uitgroeit tot nieuwe planten. De snelle groei en dichtheid van reuzenbalsemien verdringen inheemse plantensoorten en verstikken de fauna. Bovendien veroorzaakt de plant kale, erosiegevoelige plekken doordat ze in de herfst volledig afsterft. Dat maakt dat waterbeheerders dikwijls werkzaamheden moeten uitvoeren om de oevers terug te versterken.

Reuzenbalsemien komt voor op diverse groeiplaatsen, zoals oevers van beken, meertjes en rivieren, maar ook langs weides, sloten, bermen, plantsoenen, bossen en bosranden. De

Foto: Marcel Adriaensen

plant gedijt goed in de schaduw, maar is gevoelig voor droogte en vorst, en sterft zodra het gaat vriezen.

Omdat reuzenbalsemien een eenjarige plant is, is het belangrijk te voorkomen dat ze zaad zet. Het effectief bestrijden van deze plant gebeurt door maaien of uittrekken. Overheden en natuurorganisaties investeren veel middelen in de bestrijding om te voorkomen dat deze invasieve soort de inheemse biodiversiteit verder bedreigt. Maar misschien komt de natuur zelf ons wel tegemoet? De natuur moet daar wel de tijd voor krijgen. De Brede waterpest was in de 19e eeuw een groot probleem, schepen kwamen vast te zitten in de plantenmassa. Dit is vanzelf opgelost door natuurlijke vijanden. Misschien moeten we gewoon even geduld hebben.

auteur: Drej Oomen

3. Is uw fractie bereid om de nieuwe groennorm in te voeren: de 3-30-300-regel

Baarle-Hertog

Forum+: Deze stelregel 3/30/300 vindt u in ons programma zeker terug, mede omdat onze lijstduwer, dokter Roy Remmen, hierover uitvoerig in zijn boek heeft geschreven.

N-VA: Als fractie staan wij achter dit idee. Door de grillige grens en kleine complexe oppervlakte in onze gemeente is dit echter moeilijk door te voeren zonder de steun van Baarle-Nassau. De visie dient echter meegenomen te worden in alle nieuwe of te vernieuwen inrichtingen in onze gemeenschap. Voornamelijk bij inbreidingsprojecten zal hiervoor extra aandacht zijn. Als groene gemeente wordt op een groot deel van ons grondgebied de nieuwe groennorm reeds behaald.

Hoogstraten

Hoogstraten LEEFT: Hoogstraten LEEFT wil komende jaren werk maken van de ontwikkeling van een nieuwe ruimtelijke structuurvisie in dialoog met experts, bewoners en gebruikers. We willen Hoogstraten toekomstklaar maken, biodiverser en klimaatrobuster met aandacht voor ondernemerschap en de waardering van de verschillende tijdslagen die er nu al zijn.

Samen!: Wij willen zoveel mogelijk kwaliteitsvol 'groen' in de nabije omgeving van mensen. De toegankelijkheid van onze 'groengebieden' is dan ook belangrijk, maar ook in de woonkernen zal samen! actief zoeken naar kansen voor kwaliteitsvol groen: rustpunt, park,...

Anders: We inventariseren de 3-30-300 regel binnen onze gemeente en passen deze aan waar nodig. Deze '3-30-300-regel' is niet alleen goed voor ons mentaal welzijn, het maakt de buurt ook gezonder en koeler in de zomer en laat water beter infiltreren in periodes van hevige neerslag.

N-VA+: Uiteraard willen wij de burgers zoveel mogelijk een gezonde en leefbare omgeving aanbieden, wij gaan voor Welzijn en Welvaart. Maar of dit op alle plaatsen kan bereikt worden zal zeker een uitdaging zijn. We gaan zeker de regel van de beperking van de verhardingen toepassen. N-VA+ zal elke sensibilisering rond natuur en aanplanten steunen, zowel in buiten – als kerngebied.

Rijkevorsel

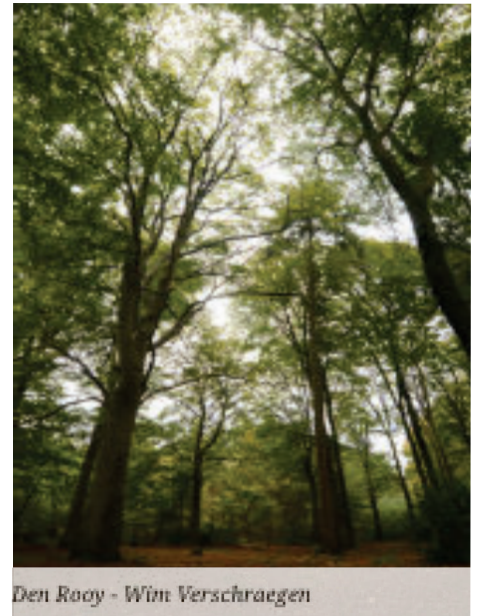
Groen Rijkevorsel: Groen Rijkevorsel wil inzetten op natuurplekken (groot en klein) op wandelafstand van iedere inwoner en op straatbomen. Want een groene buurt maakt dat mensen beter slapen, minder last hebben van hartklachten en minder pillen nemen tegen mentale problemen. Mensen gaan kleiner wonen en hebben niet langer allemaal een tuin ter beschikking. Ook wie woont in een appartement heeft recht op verpozing in het groen. Zo kan de afstand tussen 'ons' en 'de natuur' op termijn wat verdwijnen en is er al gezondheidswinst vanop de stoep.

N-VA: We denken dat deze groennorm vooral in steden belangrijk is. Onze regio is gelukkig nog erg landelijk. Wat niet wegneemt dat ook Rijkevorsel inzet op openbaar groen. Laanbomen in straten, speelpleintjes in de buurten met aandacht voor voldoende groen en water(opvang), Onthardingsprojecten, ...

Samen2310: Bij nieuwe bouwvragen wordt er al aandacht besteed aan de aanplanting ervan (enkel inheemse beplanting, aantal bomen,...). Daarnaast zet samen2310 verder in op het ontharden van gebieden waar mogelijk. De 3/30/300-regel kan als basis genomen worden, maar we mogen ons niet vastpinnen op deze getallen. We kunnen beter bekijken waar het haalbaar is (in sommige gebieden misschien meer haalbaar en meer groen mogelijk dan in andere regio's in de gemeente).

BBB-Rijkevorsel: BBB wil geen 101 groene regeltjes. Rijkevorsel is een groene landelijke gemeente, zonder de invoering van deze regel voldoen we reeds grotendeels aan deze 3/30/300 "regel" waarom dan weer een verplichting invoeren. Wij willen het net overzichtelijker en simpeler.

GemeenteBelangen+: Onze fractie is voorstander van initiatieven die bijdragen aan een gezonde en leefbare omgeving. De 3/30/300-regel sluit goed aan bij onze visie om een groene, leefbare gemeente te behouden. We zullen ons inzetten om deze norm op een pragmatische manier te integreren in onze beleidsvoering, met aandacht voor de haalbaarheid en de specifieke lokale context.

Den Rooy - Wim Verschraegen

VERSMISSEN

JANSSENS & PARTNERS

UW VERZEKERINGSMAKELAAR
UW BANKIER

GRAVIN ELISABETHLAAN 7, 2320 HOOGSTRATEN - TEL. 03 314 37 88 - WWW.VERSMISSENJANSSENS.BE

FSMA 019646 A-B

RPR 0427.924.606

Vrijheid 184
2320 Hoogstraten
info@optiektomdebruyne.be
03/314.69.37

TOM DE BRUYNE

OPTIEK

Leden natuurlaan:

10%
KORTING
op glazen*

10%
KORTING
op monturen*

10%
KORTING
op zonnebrillen*

*Zie voorwaarden in de winkel

4. Is uw fractie bereid volgende vuistregel in te schakelen voor de noodzakelijke ontharding: in ruil voor 1 m² verharden = 2 m² ontharden (elders).

Hoogstraten

Samen!: Min. verharden en max. ontharden is het uitgangspunt, maar 1 op 1 is niet altijd te realiseren. Een verstandige afweging is steeds nodig. Inzetten op haalbare, relevante onthardingsprojecten en sensibilisering is belangrijk om iedereen mee te krijgen.

Anders: Binnen de eerste twee jaar van de legislatuur willen we een gedetailleerd actieplan opstellen voor de noodzakelijke ontharding en de herbestemming van ruimtes. Het principe van één meter verharden in ruil voor twee meter ontharden is hiervoor de norm. We doen dit niet enkel via stedenbouwkundige verordeningen, maar ook door te werken met een onthardingspremie/ infiltratiebonus.

N-VA+: Voor N-VA+ is dit zeker een bruikbaar principe, maar zal niet 1/1 kunnen worden toegepast op elke plaats en op elk moment. Wij stellen wel voor om een jaarlijkse boekhouding bij te houden, desnoods mee op te nemen in de vergunningen om te zien of de doelstelling in totaliteit kan gehaald worden.

Hoogstraten LEEFT: Om onze gemeente biodiverser en klimaatrobuuster te maken, wil Hoogstraten LEEFT de komende jaren inzetten op het creëren van het draagvlak door het ondersteunen van kleine initiatieven, bv tegelwippen en door als gemeente zelf het goede voorbeeld geven. Verder zullen we ontharding opnemen in een nieuwe ruimtelijke visie.

De Halsche Beemden - Wim Verschraegen

Rijkevorsel

N-VA: Rijkevorsel, waar N-VA mee het beleid bepaalt, heeft immers zopas een RUP woonomgevingen en een daaraan gekoppelde gemeentelijke stedenbouwkundige verordening goedgekeurd met strikte regels omtrent verharding. Daarnaast doen we vanuit de gemeente aan ontharding waar kan.

Samen2310: Of we echt ons moeten vastpinnen aan deze regel betwijfelen we, wel zetten we al sterk in op ontharding van de omgeving. Zo stond bijvoorbeeld onze gemeente bovenaan in de regio bij het tegelwippen en werd onder ons initiatief een subsidiereglement voor het ontharden van voortuinen ingevoerd.

BBB-Rijkevorsel: Rijkevorsel is bijna kampioen tegelwippen in Vlaanderen. Dat er veel beton bijkomt elk jaar klopt, maar nogmaals, we zijn geen voorstander om “regels” en wetten in te voeren die onze inwoners op termijn op kosten zal jagen, want hoe je het ook draait of keert die kost wordt doorgerekend.

GemeenteBelangen+: We zijn bereid om deze vuistregel te overwegen, mits er ruimte is voor flexibiliteit en er rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van de gemeente. Daarnaast zien we een heroverweging van de huidige regels rond Ruimtelijke Ordening als noodzakelijk, vooral in het kader van betaalbaarheid en de betonstop. Gezien de nood aan extra woningen, lijkt bouwen in de hoogte ons de enige manier om zowel de vergroening als de betonstop te waarborgen. Verder hebben we concrete plannen om bij heraanleg van de wegen binnen de ruilverkaveling, en indien het mogelijk is, bestaande asfaltwegen te vervangen door grindwegen voor een betere waterhuishouding.

Groen Rijkevorsel: Vertrekkend vanuit een nulmeting streven we naar een ‘netto’ ontharding van 1 m²/inwoner/jaar met tussentijdse evaluatie en indien nodig bijsturing. Zo voorkomen we dat gedane investeringen in ontharding ongedaan worden gemaakt door verharding aan de andere kant. Dit wordt alleen maar belangrijker om wateroverlast en droogte te vermijden. Verharding die niet functioneel is, wordt beter vervangen door planten.

Baarle-Hertog

N-VA: Dit systeem wensen wij als fractie niet toe te passen in onze kleine groene gemeenschap. We staan echter wel achter het concept van ontharden en tegelwippen. De gemeente dient de burgers te stimuleren om percelen zoveel als mogelijk te ontharden en bij nieuwe verhardingen de noodzakelijkheid altijd goed af te toetsen. Een samenwerking met Baarle-Nassau kan interessant zijn om samen een kampioenschap tegelwippen te ondersteunen.

Forum+: Natuurlijk zijn we voor ontharden, maar deze dwingende en zware maatregel lijkt ons moeilijk. Per project bekijken en als gemeente het goede voorbeeld geven.

Zeisteam in de Zegge

Zeisteam met Staatsbosbeheer

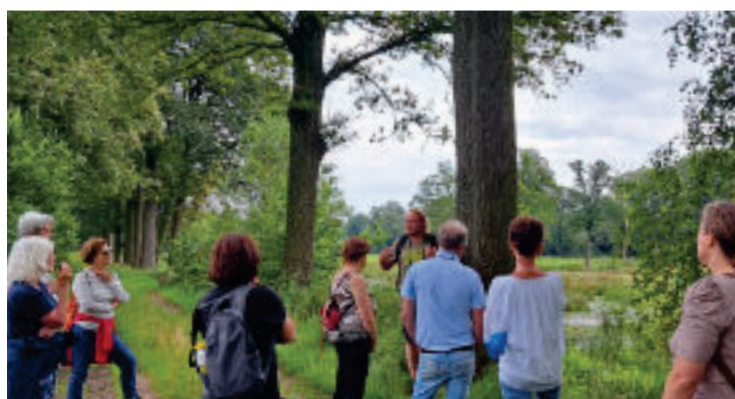

Kanotocht cursus Natuurgidsen

Expeditie Natuurpunt

De voorbije maanden in beeld

Koloniewandeling

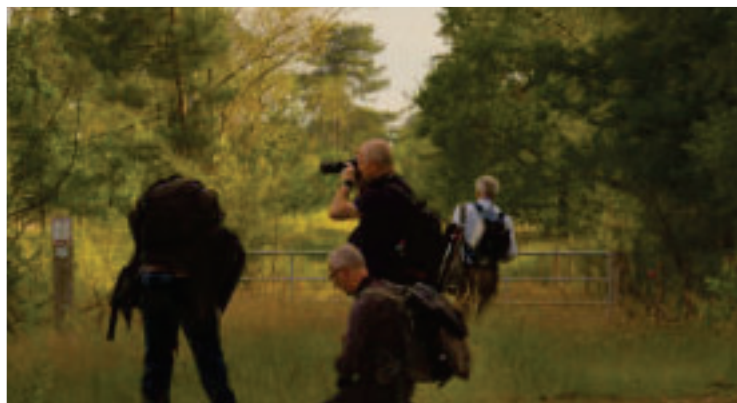
Fotowerkgroep in de Smisselbergen

Vrijwilligersavond - petanque

Cursus natuurvoordelen

Fotowerkgroep in St-Jozef

Fotowerkgroep in St-Jozef

Expeditie Natuurpunt

De Vettige Zeis in den Rooy

wandelen, natuurbeheer, genieten,...

De maandagploeg in actie

erfgoedwandeling

Tussen Gras en Glas in Marum

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be.

Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

TWIJFEL JE TUSSEN ONLINE BELEGGEN OF NOG EVEN SPAREN VOOR EEN APPARTEMENT?

Twijfelen is normaal en het is ook goed.
Want twijfel zorgt voor verandering.
En zonder verandering is er geen vooruitgang.

Zet je twijfels om in daden met ING.

Meer info bij je ING-kantoor in Hoogstraten of in Beerse en op ing.be/doen

do your thing

De voorwaarden van toepassing op de diensten van ING (algemene en bijzondere voorwaarden, reglementen, essentiële informatie voor de spaarder, productfiches, tarieven en alle andere bijkomende informatie) zijn beschikbaar in de ING-kantoren, op www.ing.be of telefonisch op het nummer 02 464 60 04 • ING België NV • Bank/Kredietgever • Marnixlaan 24, B-1000 Brussel • RPR Brussel • BTW: BE 0403.200.393 • BIC: BBRUBEBB • IBAN: BE45 3109 1560 2789 • www.ing.be • Neem contact op met ons via ing.be/contact • Verzekeringsmakelaar ingeschreven bij de FSMA onder het nummer 0403.200.393 • Verantwoordelijke uitgever: Sali Salieski • Sint-Michielswarande 60, B-1000 Brussel • 2023. 721759

De Akster is dé natuurbelevingswinkel van het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

Gelegen in het natuureducatiecentrum is het de plek waar u allerlei artikelen kunt kopen om de natuur dichterbij huis te halen.

De Akster is dé winkel voor de echte natuurliefhebber. Niet alleen informatieve boeken en voor deskundig advies bent u bij ons aan het juiste adres. Ook hebben we leuke decoratieve cadeau artikelen om bijvoorbeeld de dieren in de tuin een handje te helpen. Daarnaast heeft het centrum een eigen werkplaats waar onze vrijwilligers diverse soorten nestkasten maken. We maken oa kasten voor de kleinere vogels als mezen, boomkruiper en roodborst, maar ook voor de bosuil, torenvalk, kerkuil of steenuil. Onze winkelmedewerkers kunnen u adviseren bij het maken van een keuze.

De opbrengsten van De Akster komen direct ten goede aan ons centrum.

De Akster, uw verrekijker-specialist

Overweegt u de aanschaf van een verrekijker en wilt u goed advies? Maak dan een afspraak met een van de verrekijker-specialisten van onze winkel. Zij adviseren u bij uw aankoop en bieden u verschillende opties zodat u goed kunt vergelijken. We verkopen merken als Swarovski Optik, Bynolyt, Bushnell en Vortex. Een afspraak kunt u maken via 076-5974165 of via deakster@vrczundert.nl.

AKTIE!

Breng dit Bieteutje mee en ontvang bij de aankoop van een nieuwe verrekijker de "Nieuwe Zakgids Vogels" van Peter Hayman of emmer wintervoer cadeau!

VRC Zundert - Luitertweg 36a - 4882TD Zundert - 076-5974165
www.vrczundert.nl - Volg ons op Facebook en Instagram

ALTIJD OPEN OP:
WWW.OPTIEKDOMINIEK.BE

Maandag t.e.m. vrijdag 09.00 - 12.30u en 13.30 - 18.00u • Zaterdag 09.00 - 17.00u

BEKIJK HIER DE VERREKIJKERS

De mysterieuze wereld van uilen

Cursus door Bastiaan De Ketelaere

Ze zijn zelden zichtbaar omdat de meeste uilensoorten in het duister leven, maar daarom ook zo bijzonder. Wil je ondergedompeld worden met Natuurpunt Markvallei in de wereld van de verschillende soorten uilen? Ze leren herkennen, meer weten over hun levenswijze, hoe ze te beschermen en meer? Dan is dit iets voor jou! 2 theorielessen en 1 praktijkles in onze eigen Markvallei.

Theorie

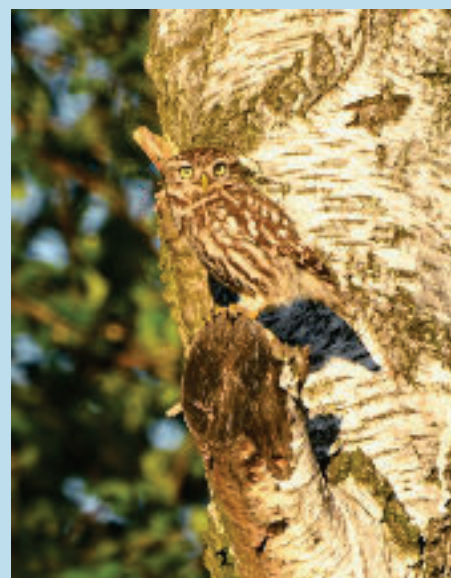
Dinsdag 10 december 19.30u // BC Vallei van het Merkske

Dinsdag 17 december 19.30u // BC Vallei van het Merkske

Praktijk

Vrijdag 17 januari 2025 // Uur en locatie nog te bepalen

€ 27 leden // € 65 niet-leden // **Inschrijven via**
www.natuurpuntmarkvallei.be

5. Is uw fractie bereid om het valleigebied van Mark en Merkske te herstellen en te vernatten?

Rijkevorsel

Samen2310: Samen2310 probeert in de Ruilverkaveling zeker in te zetten op het efficiënt gebruik van gronden (minder functionele landbouwgronden rond het valleigebied omzetten naar natuurgebied en landbouwers in ruil landbouwgronden aanbieden die dicht bij huis gelegen zijn). Daarnaast willen we zeker verder werk maken van het opslaan en (her)gebruik van regenwater. Hierbij mogen we de infrastructuur voor goede afwatering van water niet uit het oog verliezen want daar zijn we het laatste jaar wel aan herinnerd geweest.

zowel biodiversiteit als vernatting.

Groen Rijkevorsel: In overleg met de verschillende maatschappelijke actoren, zal de ruilverkaveling voor zowel landbouw als natuur duidelijkheid scheppen. De waardevolle valleigebieden van de Kleine Mark en de Bolkse beek zullen worden hersteld als natte natuur. Robuuste natuur is onze bondgenoot om het hoofd te bieden aan zowel hitte, droogte als wateroverlast. Ook de landbouw heeft daar alleen maar baat bij.

N-VA: Ja, In de plannen voor de ruilverkaveling in het stroomgebied van (o.a.) de Kleine Mark zitten heel wat maatregelen die in dit kader passen. N-VA Rijkevorsel verwijst hiervoor verder naar de geplande inrichting RVK zoals natuurzones in de vallei van de Kleine Mark en Bolkse beek. In de vallei van de Mark worden deze zones ingericht voor de instandhoudingsdoelstellingen en de RVK realiseert eveneens weidevogelgebieden.

Baarle-Hertog

N-VA: Onze fractie ziet de noodzaak van het vernatten van dit unieke valleigebied. Onze gemeente dient dit proces tussen verschillende (internationale) stakeholders goed te ondersteunen, waarbij de bestaansmogelijkheden voor natuur, boeren, de toeristische sector en andere stakeholders met elkaar verbonden dienen te worden tot een win-win-win verhaal.

Forum+: Wij staan helemaal achter de plannen van het valleigebied van het Merkske. Dit wordt prachtig. Waar we kunnen helpen, graag.

Hoogstraten

N-VA+: Dergelijke aanpak kadert volgens N-VA+ volledig in de economische feitelijkheid rond deze rivieren en de toekomstige zienswijze en aanpak van de symbiose met oorspronkelijke – natuurlijke en de aangelegde situaties. Een streekgebonden overleg, ruilverkavelingen en een toekomstplan zullen hier een toekomstbeeld bepalen. N-VA+ wil hier graag positief en constructief aan mee werken.

Markdal - Wim Verschraegen

Hoogstraten LEEFT: Hoogstraten LEEFT kijkt met trots terug op de projecten die nu lopende zijn of recent zijn opgestart zoals hermeandering De Mark aan de Mosten ism VMM waar het voorontwerp - met fietsbrug af is en nu naar de uitvoering kan gaan. De veerkracht van het Merkske versterken is het uitgangspunt van het Integraal Water Project Merkske en daar gaat Hoogstraten LEEFT zich voor blijven inzetten. Doelstelling is: onze waterlopen en ons grondwater gezond en veilig te maken voor mens en natuur in dialoog met de gebiedspartners. Boeren natuur Vlaanderen heeft samen met de landbouwers op Hal een projectvoorstel ingediend bij Leader onder de naam HalNat. Het project zet in op een klimaatrobuust landschap in het landbouwgebied en is voornamelijk gericht op water- en bodemverbeterende maatregelen voor landbouwers. Door in te zetten op goede waterkwaliteit wil Hoogstraten LEEFT nieuwe zwemplekken in open water creëren bv De Mark , ...

Samen!: samen! zal in overleg met alle betrokkenen in het gebied de mogelijkheden bekijken. Herverdelen van functies en doelstellingen vereisen zorgvuldig overleg. Verstandig omgaan met waterrijke gebieden en respect voor het landschap zijn vanzelfsprekend voor samen!

Anders: Voor de volledige vallei van Mark en Merkske ontbreken goede afspraken en een sluitend juridisch kader over het samenleven tussen landbouw en natuur. anders wil samen met eigenaars, bewoners en beheerders in deze regio de juiste beslissingen nemen. Via een Ruimtelijk Uitvoeringsplan streven we naar helderheid en de juiste balans en zoeken we naar een toekomstvisie die zekerheid biedt voor iedereen. Hiermee realiseren we een lint van 15 kilometer hoogwaardige natuur, sterke landbouw en passende bewoning doorheen de deelgemeenten.

6. is uw fractie bereid om de nodige ondersteuning te geven aan Natuurpunt Markvallei met het oog op het realiseren van onze onthaalfunctie in Wortel-Kolonie en de Vallei van het Merkske en om ons de kans te geven onze activiteiten blijvend te ontplooien op de site van de landlopersboerderij?

Hoogstraten

Wortel Kolonie - Wim Verschraegen

Hoogstraten LEEFT: Hoogstraten LEEFT erkent de onthaalfunctie van Natuurpunt Markvallei in Wortel-Kolonie en waardeert deze ook. In overleg met elkaar en door middel van een samenwerkingsovereenkomst kan er toekomstig bekeken worden hoe bepaalde zaken nog uitgediept kunnen worden.

Samen!: Wortel kolonie is een mooie omgeving waar historisch verschillende functies samenkomen en waar door samenwerking nog veel potentieel is om de kolonie een extra boost te geven. In overleg met o.a. aanwezige partners zoals natuurpunt werken we een lange termijnvisie uit.

Anders: Regelmatig overleg tussen de gemeente en Natuurpunt Markvallei vormt de basis van een goede samenwerking met als doel het optimaal functioneren van "De Klapster" als onthaalcentrum voor de Vallei van de Mark en Merkske, maar tevens ook voor één van onze UNESCO-werelderfgoedsites: Wortel-Kolonie.

De veranderingen op vraag van Dienst Erfgoed, die nu op til zijn, worden door anders nauwlettend mee opgevolgd; wij wensen dat Natuurpunt Markvallei op geen enkel punt benadeeld wordt in het uitvoeren van haar zo belangrijke taak als onthaal- en ontmoetingsplek voor vele natuurliefhebbers, wandelaars en rustzoekers. Widar en Natuurpunt Markvallei waren de pioniers in de Kolonie, maar we moeten erover waken dat bij commerciële samenwerkingen de belangen van de kolonie en de oorspronkelijke initiatiefnemers primeren.

N-VA+: N-VA+ vindt dat Natuurpunt een vaste plaats waard is op deze locatie om hun werking te kunnen ontplooien en uitvoeren. Wel dienen we te beseffen dat de stad geen eigenaar is en geen alleen-beheerder van het gebied "de kolonie".

Weetjes over vogels

Deel 9: De fysiologie van het vliegen

Tekst: Jef Leestmans - gebaseerd op het artikel Vogelfysiologie van Geert Creylman en Jef Brandt

In deze reeks van artikelen gaat Jef ons meenemen in de wondere wereld van de vogels. Hij zal het wetenschappelijk artikel over vogelfysiologie hiervoor wat aanpassen naar een iets vlottere tekst zodat iedereen kan meegenieten en wat kennis kan opdoen. Vogels zijn overal te zien, maar dikwijls weten we er echt niet veel over zoals hoe zingen ze, hoe vliegen ze of dromen vogels, waarom vallen ze niet van een tak als ze slapen. In dit laatste artikel gaan we dieper in op de veren en huid van de vogels. De foto's zijn van Marc Van Opstal.

Vogels kunnen uitstekend vliegen o.m. omdat de longen nooit zonder zuurstof zijn, de luchtstroom gaat in één richting en de opname van zuurstof uit de lucht is nagenoeg compleet (bij de zoogdierenlong is dit slechts 20%). Het vleugeloppervlak is zeer zacht door de schikking van de veren en de manier waarop de veren over mekaar glijden en dit in elke positie. De veren zijn van groot belang om turbulenties te vermijden en zorgen voor een geleidelijke overgang van de kop naar de staart. Bij verlies aan stroomlijn zoals bij een visarend die door het dragen van een vis zijn poten niet meer kan intrekken wordt de vlucht zwaar en moet hij veel meer vleugelslag produceren. Jan van Genten kunnen met prooi zo goed als ongehinderd die vleugelslag aanhouden dank zij de krop waarin ze de prooi kunnen opslaan.

De vleugelslag moet zo economisch mogelijk gebeuren en één van de manieren daartoe is om die vleugelslag tijdens de vlucht regelmatig eens te stoppen cfr. vlucht van de specht: wanneer die stopt blijft de snelheid behouden doordat de vleugels gesloten worden. Maar enkel een kleine vogel kan dit doen een zwaardere vogel zou vallen en moet, wanneer hij

zijn vleugelslag stopt, zijn vleugels open houden. Om het energieverlies te beperken hebben vele roofvogels de zweeftechniek zeer goed ontwikkeld, zodanig dat zweven slechts 1/20ste van de energie vraagt die nodig is voor een vleugelslag, ze maken gebruik van thermiekbellen en kunnen dus niet lang over zeeën vliegen. Waadvogeltjes met hun lange spitse vleugels behoren tot de meest competente vliegers en zijn minder afhankelijk van het weer, ze bouwen dan ook hoge vetreserves op.

Vliegen, en de 'klapwiekende' vlucht in het bijzonder, vraagt veel energie en stelt hoge eisen aan het cardiovasculair- en ademhalingssysteem, vooral bij lange afstandsvluchten die ongeveer de helft van onze vogels doen tijdens de migraties, waar ze dan vooral bij de aanvang de nodige energie moeten voor transporteren.

Tezelfdertijd produceren hun spieren ook veel warmte en moeten ze ook hun lichaamstemperatuur en waterbehoefte op peil houden. De energiebehoefte tijdens grote migraties wordt geleverd door het aero-

tanzaniaroodsnaveltek

bische metabolisme, terwijl anaerobisch metabolisme instaat voor de snelle vlucht, die maar enkele minuten duren, om bijvoorbeeld aan roofdieren te ontsnappen.

Hoe sturen vogels tijdens de vlucht?

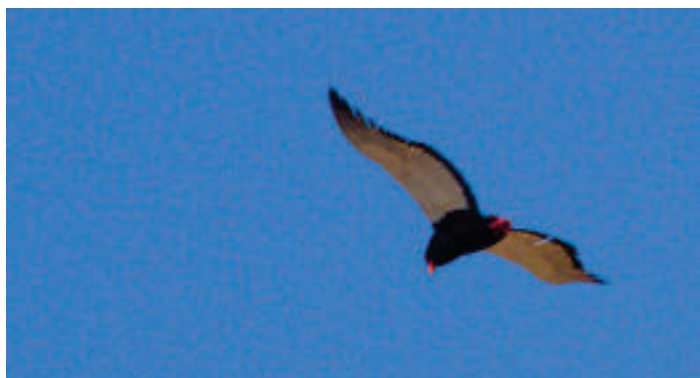
Tijdens het vliegen wordt de stand van de vleugels voortdurend aangepast om de hoeveelheid lift te regelen. De stand van de vleugels beïnvloedt vooral hoogte en snelheid. Zelfs de meestal onopvallende duimvleugeltjes (de allulae zie fig 7) spelen door het regelen van de luchtstroom een belangrijke rol bij het versnellen.

Sturen gebeurt vooral door de staart. Gierzwaluwen vormen daarop een uitzondering: zij kunnen in de lucht draaien en kantelen door iedere vleugel met een verschillende snelheid te bewegen.

Roofvogels zoals de sperwer en de havik hebben dankzij een geweldige vleugelcontrole grote wendbaarheid om in bossen te vliegen. Door de vorm van de vleugels kunnen ze elk obstakel vermijden: ze hebben relatief korte vleugels daardoor kunnen ze sneller slaan maar de vleugels zijn wel breed, wat hen veel lift geeft. Een lange breed-opgezette staart werkt als

kaalkopkiekendief

Bateleur

een roer waardoor vogels snel kunnen veranderen van richting en de staart fungeert dan a.h.w. als een 3de vleugel daarvoor kunnen ze de vleugels opklappen en toch in de lucht blijven, zoals haviken en sperwers doen op het moment van passage door nauwe openingen.

Voor landen en opstijgen hebben zwaardere vogels (zoals knobbelzwanen met hun 12 kg l.g.) een langere aanloop- en landingsbaan nodig en hogere snelheid bij het landen om neerstorten te voorkomen, zwanen remmen dan af met uitgespreide poten op het water.

Wat stelt vogels in staat om de luchtweerstand te verminderen en hoe zit dat bij vliegtuigen?

Arenden: sommige hebben 7000 veren die samen nog geen kg wegen, de ademhaling is door luchtzakken rechtstreeks verbonden met het skelet. Hun vleugels leveren maximale lift omdat ze breed en lang (spanwijdte tot 2 meter) zijn, vleugeltippen kunnen naar omhoog gericht zijn en uiteen gezet worden. Daardoor hebben ze minder problemen met luchtwervels die ontstaan door de gladde bovenzijde (lage luchtdruk) en de onderzijde (hoge luchtdruk).

vireo

Lange en spitse vleugels: geven een kleinere luchtweerstand. Een duif in vlakke vlucht is sneller dan een slechtvalk daarom doet de slechtvalk een duikvlucht waarbij de luchtweerstand kleiner moet worden: de stand van de vleugels is dan helemaal tegen het lichaam en wordt zodanig aangepast dat er geen lucht meer tussen kan. Ook de stand van de veren is belangrijk: als lucht over een voorwerp stroomt (bv. een vliegtuig) veroorzaakt dit wervelingen wat de weerstand verhoogt. Sommige veren veranderen van positie waardoor de wervelingen gebroken worden en dat vermindert de weerstand: daar waar weerstand ontstaat komen de veren automatisch overeind. Uilen hebben franjes aan de slagpenen die werken als geluidsdempers, om het geluid van de turbulenties bij het vliegen uit te sluiten, wat nu ook toegepast gaat worden op de wieken van windmolens.

In rust nemen de vleugels een Z-vorm aan en zo houden vogels hun vleugels dicht bij het lichaam.

Vele grote zwevende vogels, zoals albatrossen, hebben vleugels die vanonder wit zijn en zwart van boven. Vroeger werd gemeend dat dit een camouflage voordeel was, maar nu weet men dat dit de vluchtprestatie kan bevorderen bij vogels die luchtstromingen gebruiken om te zweven. Een zwart boven-deel van de vleugel absorbeert de warmte zeer efficiënt, waardoor het ongeveer 9 °C warmer is dan het onderste oppervlak, daardoor is de luchtdruk op het bovenzvlak lager en geeft minder weerstand wat extra lift genereert (een eigenschap die drone ontwikkelaars zouden willen toepassen). Ook het veel voorkomende patroon van witte veren op de bovenkant van de vleugel waar die aan het lichaam vastzit en donkere veren aan de vleugelpunten kan meer lift geven terwijl ze vliegen.

Als spreeuwen in zwermen vliegen ('dansen') is hun gemiddelde snelheid 36 km/u, en toch botsen ze niet tegen elkaar, hoe doen ze dat?

Buiten het broedseizoen kan men spreeuwen zien vliegen in grote zwermen, dat biedt veiligheid en misleidt de roofvogels. Predatoren worden in groep vlugger opgemerkt en een predator kan er dan moeilijk één individu uitkiezen.

In die zwermen sturen spreeuwen zoals vliegtuigen door te kantelen, bewegen ze de rechter vleugel naar boven en de linker naar beneden dan sturen ze naar links. Er is geen leider in de zwerm, maar elke individuele spreeuw stemt haar richting, snelheid en kanteling af op de dichtstbijzijnde 7 soortgenoten,

Hulp bij de cryptopuzzel nodig?

A13	B8	C5	D11	E23	F4	G18	H15	I22	J12	K6	L10	M17	N2	O14
P19	Q0	R3	S11	T16	U21	V24	W7	X0	Y9	Z20				

Wandelingen in de Kolonie

Kijk steeds op www.natuurpuntmarkvallei.be voor de actuele informatie.

zo
20
okt

Herfst in UNESCO-werelderfgoed

De maandelijkse koloniewandeling van Natuurpunt Markvallei geeft in oktober aandacht aan de unieke erfgoedwaarde van Wortel Kolonie en de veranderingen in de natuur tijdens de herfst. Samen met gids Els Hofkens staan we stil bij het belang van de dreven voor de karakter van de Kolonie en de natuur. We ontdekken samen hoe het landschap zich langzaam klaarmaakt voor de winter, welke planten langer groen blijven, welke dieren houden van wind en regen.. Els leidt je gratis rond in dit prachtig beschermde landschap met verhalen over de geschiedenis, het landschap en de natuur. Bij nat weer zorg je voor aangepast schoeisel.

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske - De Klapenster // 14.00u // Gratis

zo
17
nov

Herfst in het leven van de Kolonie

“Duizenden dansende blaadjes. Knisperende, gouden ground. Bomen zaaien hun zaadjes. De herfstwind blaast ze in ‘t rond.” Deze poëtische omschrijving vat perfect samen hoe je samen met gids Mai Matthé de Kolonie gaat beleven tijdens deze herfstwandeling. Met Els stond je vorige maand stil bij het landschap van de voormalige landloperskolonie van Wortel. Deze keer richten we onze ogen meer naar de grond. Want de herfst is meer dan vallende bladeren en de kale kopjes van onze bomen. Met Natuurpunt Markvallei leer je zo elke keer weer iets nieuws kennen over de natuur in de Kolonie.

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske - De Klapenster // 14.00u // Gratis

zo
15
dec

Midwinter in de Kolonie

Het is winter! Het is koud! Wij hebben een warm huis, warme kleren en een lekkere warme chocomelk heb je in De Klapenster om je op te warmen. Met Natuurpunt Markvallei verken je vandaag het historisch landschap van Wortel-Kolonie in een winters kleedje. Wat kom je tegen op de grond en wat in het landschap. Trek alvast lekkere warme schoenen, jas, handschoenen, muts en sjaal aan en ga mee op stap door het prachtige winterse landschap van Wortel-Kolonie! Want weer of geen weer, we gaan erdoor!

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske - De Klapenster // 14.00u // Gratis

Fotowerkgroep

vr
29
nov

Foto-café: Spiegeling

Tijdens de fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt enkel door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, composities... Het thema is deze keer 'Spiegeling'. Vijf foto's over dit thema en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of meegebracht op een stick.

BC Vallei van het Merkske - De Klapenster // 20.00u // Gratis

Foto-excursies

De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis.

Zondag 20 oktober: Ravelse Bossen
8.00u Boshuisje Ravels of 7.30u De Klapenster

Zondag 15 december: E10-put
8.00u Infopaneel E10-put

Tussen gras en glas met Natuurpunt Markvallei.

zo
06
okt

Natuur binnen bebouwde kom

Wandelen in de bebouwde kom, op zoek naar fauna en flora: iedereen van harte welkom! Langs trage wegen blijven we steeds in het centrum van Hoogstraten. Benieuwd wat we zullen vinden? Natuurlijk, best heel boeiend, gids Marcel Verschuere kijkt er echt naar uit om met jullie op pad te gaan! We verzamelen om 13.45 uur bij Brasserie Knechtjeshuis, Vrijheid 183, 2320 Hoogstraten. Vertrek van de wandeling is om 14.00 uur. Na de wandeling kunnen we nog genieten van een drankje bij het Knechtjeshuis.

Brasserie Knechtjeshuis // 14.00u // Gratis

zo
04
nov

Paddenstoelen

Kom en beleef met Natuurpunt Markvallei een betoverende wandeling door de prachtige dreven van Wortel-Kolonie, waar de geheimen van paddenstoelen tot leven komen! Deze gegisde wandeling met Steven Bogaerts is perfect voor natuurliefhebbers van alle leeftijden, en vooral voor kinderen die klaar zijn voor een avontuur vol verwondering en ontdekking. Leer op een speelse manier over de verschillende soorten paddenstoelen, hun rol in het ecosysteem, en hoe je ze veilig kunt herkennen. Je zal versteld staan van de diversiteit en schoonheid van deze bijzondere schimmels.

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske - De Klapekster // 14.00u // Gratis

zo
01
dec

Natuur winterklaar

Is de natuur al klaar voor de winter? Kom het samen met Natuurpunt Markvallei ontdekken op zondag 1 december. Uw gids van dienst is Carlo van Boxel. Hij vertrekt om 14 uur vanuit café de Posthoorn te Meerle en gaat met jullie op onderzoek in en rond Meerle. Natuurlijk komen we ook in ons natuurgebied Den Rooy. De wandeling duurt ongeveer 2,5 uur. Na afloop kan je dan weer lekker opwarmen en napraten in café de Posthoorn. Jij bent er toch ook bij?

Café De Posthoorn // 14.00u // Gratis

Dag van de stilte www.destillekempen.be

za
26
okt

Op zoek naar stilte in Den Rooy

Ga op zoek naar de stilte in natuurgebied Den Rooy, onder begeleiding van stiltegids Yvonne Engelen. Tijdens de korte wandeling ontdek je een geborgen stukje bos, de Tempel van de Stilte, het ideale plekje om de stilte rondom je én in jezelf te ervaren. Deze wandeling heeft een maximaal aantal van 15 deelnemers. Inschrijven via de website van Natuurpunt Markvallei.

Den Rooy // 9.30u // Gratis

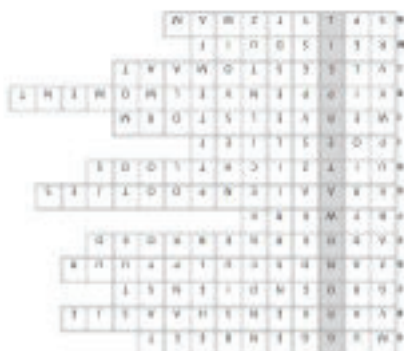
zo
27
okt

Stilte in de Orthodoxe liturgie en Byzantijnse gezangen

De Roemeens-Orthodoxe Parochie van de Heilige Vaders Joachim en Anna werd opgericht in 2012. Vandaag kan je deelnemen aan het laatste deel van de Heilige Liturgie, met aansluitend een presentatie over de Roemeense Gemeenschap. Pastoor Gheorghe Macovei nodigt je uit om mee te genieten van Byzantijnse gezangen en om te ervaren hoe stilte een plaats heeft in de Orthodoxe liturgie.

Kerk Sint Jan-Baptist Wortel // 11.30u // Gratis

Oplossing van de cryptopuzzel

**Ik kies
voor natuur.
U ook?**

**Dan kies ik
ook voor u.**

82% van alle Belgen is voor meer natuurherstel. Over draagvlak gesproken.

Beste politicus,

Ik kies op 13 oktober voor u,
als u ervoor kiest om te
investeren in natuurherstel.

Lees hoe u dat doet op
www.ikkiesnatuur.be